

IRODALMI-KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

VI. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

2016. JÚNIUS

350 Ft

Számvetés V.

Sokszor volt már szó a kezdetekről – a legapróbb részletekig felelevenítettük, honnan és hogyan indultunk.

Már az elején magásra tettük a mércét: kötelességünknek érezzük azóta is, hogy ne adjuk alább. Legyen minden igényes, színvonalas, ami kikerül a kezünk alól, akár újságról/ egyéb kiadványról, akár irodalmi műsorról beszélünk.

Mit értünk el az öt éves évfordulóra?

Csak a tények alapján:

Városunk irodalmi életében fontos és meghatározó szerepet játszunk és vállalunk. Ez különféle szerepléseket, felkéréseket tartalmaz, számítanak közreműködésünkre. Jelenlétünk szinte állandó a helyi médiában: vagy a Poly-Art Alapítvánnyal, vagy a KÉK-kel együtt emlegetnek minket, kiemelve közös munkánkat, összehangolásunkat. Mi nemcsak kiegészítjük egymást, de a kölcsönös tisztelet és a megbecsülés is összeköt bennünket.

A Poly-Art az IRKA-val és a KÉK-kel **érdikum** lett.

Országos hírünk van: hazánk különféle tájain (Soprontól Erdélyig) élnek tagjaink. Jó kapcsolatot ápolunk, bár személyesen még nem mindenki velünk találkozunk. Nemcsak munkakapcsolatot jelent, hanem barátságok is szövődnek. Kölcsönös a vélemény: ők megtiszteltetésnek veszik, hogy csatlakozhatnak hozzánk, mi pedig annak örülünk, hogy új tehetségekkel gyarapodunk.

Érdiségünket továbbra is megtartjuk, hűek vagyunk az alapelvhez: Érdén és a környéken élő irodalomkedvelőket fellelni, olvasásra, művelődésre, (esetleg) írásra biztatni őket. Még mindig vannak rejtett tartalékok, felfedezésre váró alkotók, akik szívesen jönnek a mi közösségünkbe – feltöltődésre, eszmecsere-re.

Saját irodalmi-kulturális folyóiratunk (Érdi IRKA), levelezőrendszerünk és honlapunk van. Gazdag ismeretanyagot olvashatnak rólunk az érdeklődők (a műsorokról CD készül, prezentációs formátumban is látható minden megmozdulásunk). Hála a kreatív és a modern technikához értő tagoknak, minden részfeladatnak van külön felelős: így tördelőszerkesztő, PPs-szakértő, meghívó- és oklevélmegformáló... , a klubvezetőnek már csak szervezési teendők jutnak, a kiadványok lektorálása és a műsorok, könyvbemutatók emlékezetes megvalósítása...

Feltűnt egy markáns autodidakta vonal: ők a mindig megújuló, fejlődő és nagyon tudatosan alkotók csoportja, akik már nemcsak önmaguk szórakoztatására vagy belső harmóniájuk megszerzésére írják ki magukból a feszültségeket (ez se lebecsülendő!). Reálisan látják saját helyüket, tehetségüket, tisztában vannak, mert megtanulták a technikai alapokat, a módszereket, műveik többdimenziósak, mély gondolatokat ébresztenek, megérintenek, megszólítanak, továbbgondolkodásra készítetnek...

Ezért felelnek meg más mércéknek, országos kiírású pályázatokat, elismeréseket hoznak.

Szívesen osztják meg tudásukat a többiekkel, elindítottak egy írói műhelymunkát tartalmazó sorozatot. Lélekemelőnek tartom első közös rengájukat, amely téren, időn és életkorokon átível, összekapcsolja a fél országot Érdtől/Ercsőtől elindítva Hajdúdorogon, Nagyszénáson át Erdélyig.

Köszönet a város vezetőinek, hogy elismerik munkánkat, és évente pályázati lehetőséget kapunk. Az Országos Széchényi Könyvtárban rendezett fiatal írók kéziratának aukcióján szinte csak az érdiekre érkezett licitálás. Büszkék voltunk, hogy városunk polgármestere ezúttal is példamutatóan támogatta a kultúrát, jelen esetben a helyi fiatalokat. Felismerte, mennyire fontos számukra a biztatás. Hiába tehetséges valaki, kedvét szegi, ha már a szárnypróbálgatás idején közöny fogadja, nem kap pozitív visszacsatolást...

(Folytatás a 34. oldalon)

Karsch Manfred: Június

BÍRÓ ANDRÁS**RÓMAI POÉTA VERSE**

Szabad római polgár vagyok,
Anyám a consul lánya volt,
Szép asszony ő, a haja barna,
Szája pirosló, üde folt,
És finom, keskeny arca halvány,
Mint a suhanó hajnalok,
Fehér inge is oly lebegő,
Mint a fellegek, s fény ragyog
Inge lehulló fodrain,
S ha tudnám: nem az én anyám,
Megszöktetném, és messze vinném
Túl Egyiptomon, Perzsián.

Ilyen vad fiú vagyok én,
S Róma falai védenek,
Mert véd a jog!
És bárki látja, hogy
Nem vagyok már kisgyerek!
Huszadik évemet töltöm
Ez év március idusán,
S poétájának vall Itália,
Az elsőnek – Horác után.
S nincsen tudósabb költő nálam,
sem áradóbb, sem lágyabb, ha dalom
Ringó ütemét, zengő szökését
Künn, a Fórumon hallatom.

Körém gyűlnek akkor a lányok
S Róma vénei. Énekem
Búsongva szól a szerelemről,
S vágyik valami végtelen
Világ után, mi bennünk lobog,
De soha, sohasem érjük el,
Pedig tengerek viharzása és
Ifjúságunk heve tüzel,
Dübörög bennünk – de hasztalan,
Nem engedik az istenek,
Hogy mi is istenek legyünk –
S maradunk mindig emberek....

Szabad római polgár vagyok,
Anyám a consul lánya volt,
S apámat egyszer messze vitték
Hispániába nagy hajók,
azóta sem jött meg apám;
Az óceán kéklő vize
Elnyelte, magába szívta,
A feneketlen semmibe.
Azóta lettem én költő,
S azóta vagyok ily szegény
És mégis gazdag! Rómában a
Legdalosabb, legvigabb legény.

Egyszer, majd egyszer! – álmodom,
Hajóra szállok, s elmegyek
Messzi Rómától, délre le,
Hol árnyas, hűvös szigetek

Úsznak a forró ég alatt,
S ha megtalálom Nímiát,
Kikötöm ottan kis hajóm,
S ahol a patak szeli át
A szigetet, a csúcs felett,
Házat építetek, s ott lakom,
Várva, hogy jó majd valaki
Egy furcsa fényű hajnalon.

S jó majd a lány, kit várok én;
Karcú ladikján szelíden
Úszik felém a tükröző,
Párát lehelő, hús vízen.
És nem kell néki szólanom,
Hívás nélkül is jó felém,
Szemét lesütve, pirulón,
Fehér rózsákkal kebelén.
Együtt megyünk a hegyre fel,
Reánk a nap lobogva száll,
S amíg mi élünk, nem merül
A tengerbe sosem talán.

Míg vágyok hulló semmibe,
Ahogyan apám egykoron,
Sóvárgó költő-életem
Élem e piszkos városon.
S az esti fény bár fon nekem
Fejemre hulló koszorút,
S Tiberis-parti éjszakák
Oszlatnak minden új borút,
Csak vágyakozom, álmodom,
Az égen repül, száll a Hold –
Szabad római polgár vagyok,
Anyám a consul lánya volt.

(Budapesten, 1942 márciusában)

BŐHM ANDRÁS**J Ö V Ő T F É L T Ő**

Amit a Tegnap meghagyott:
jövőt a Mánk zabálja.
Szolgáljuk jelen-mammonunk,
ki-ki a vélt javára.

Elnyerni perc-áldásait,
folyik a földi hajsza;
fakul közben, és eltűnik
lelkünkől Isten arca.

Bazárrá vált földotthonunk,
jövőt árulunk benne.
Mérgezi vizünk, levegőnk
tülekedésünk szennye.

S ha lármázni kezd valaki:
mi lett e régi bölcső?
Legyintünk rá, hogy vészharang,
egekbe kancsal költő.

Kivált most, így tavaszfelé,
oly újuló az élet;
ki hihetné, hogy egy napon
enyészetére ébred.

Égre villanó hal-hasak,
olajtól béna szárnyak.
Fejünk fordítva félre csak,
növekszenek az árnyak!

Karsch Manfred: Perspektíva

MÁJER JÓZSEF**A MÚLT FUNKCIÓJA**

Hogy rohannak az évek!
 Kihunynak, felvillannak a fények,
 az éj mindig sötét,
 a hajnal álmosan dereng,
 a gondolkodó ember elmereng
 a félrecsúszott élet dolgain.
 A fel-feltépett seb sosem gyógyul,
 a lélek kínjában jajdul,
 mert az eltemetett fájdalmak hantjait
 folyton kiszántja az emlékezés.
 A múlt fontos, rá épül a jelen,
 belőle táplálkozik a jövő,
 mint anyja emlőjéből a kised.
 De ezt tudnod kell neked,
 ki életed szebbik felén jársz!

KISSNÉ MATKÓ GABRIELLA**A KÖRFORGÁS ÖRÖK**

A körforgás örök, az
 ember mulandó,
 Madarak énekelnek.

Siratni a változást,
 Elvetni, mi szép,
 Nem tudni, ki merre megy.

Az örvény elragadó,
 Víz alá húzza,
 Ki remény után kiált!

Az örvény felemelő,
 Felszínre dobja,
 Ki egyszer a mélybe szállt.

PÉTER ERIKA**HOLNAP-FÉNYKÉP**

Borzas lámpafények verekszenek
 szándékok megkövesedett utcáin,
 az arcukon átfutó enyhe pír kármin.
 Aranyvesszők ringnak, mind egy-egy zsineg,
 és szétfolyó cigarettafüst a hold.
 A járdákra fittyedt az éjszaka szája,
 pár krókusz árnya a csendet kaszálja:
 egy városba kell ennyi imbolygó kobold.

Az egymásnak vetett vállú tömbházak
 közös tartása csupán vak látszat,
 mert olyanok mind, akár az emberek.

Szemükből kiesett a holnap fényképe,
 az álmoknak egyetlen felriadás a vége.
 És az a maradandó, mi sosem lehet.

KREISCHER KORNÉLIA**NE VÁRD A MÁJUST!**

Tavasza van! Vártuk örömteli ébredését!
 Napsütést, virágokat, szellőt és illatot.
 Megérkezett, a március ezeket hozott,
 ám szomorú háttérű lett már az örömünk.
 Földrengés, szökőár, harmincezer a halott!
 Japánban sérült, sugárzó atomerőmű,
 fagy éjjel, húsz Celsius-fok délután.
 Föld színéről tengerbe tűnt városok.
 Ez a jelen, bár távolinak tűnik.
 A félelem már itt van velem, velünk.

Ne várd a májust!
 Az életet adó májusi esőben
 láthatatlan gyilkosunk is érkezik.
 Földünk háborog, teste, lelke beteg.
 Az aranyat érő májusi eső
 vajon mily ölü sugárzással borít ?
 Haldokló földünk felelőtlen embere,
 Mi lesz majd veled!!
 Mikor mind fellázadnak, gátjukat vesztve,
 az elnyomott, legyőzhetetlen elemek?

FAZEKAS MAJOR GIZELLA**EMLÉKEZEM**

Hol van az a Bályok,
 gyermekkorom képe?
 Szívemben megmaradt
 a régi emléke.

Ide köt, ide húz
 a szívem, a lelkem.
 Itt, ahol születtem,
 az enyém itt minden.

A régi emlékek
 idehúznak vissza,
 mező, rét, szőlőhegy
 szívembe van írva.

Bearanyozza most
 hanyatló éltetemet
 férjem szeretete,
 az első szerelem.

Sokszor találkoztunk
 a gép után járva,
 egymásra tévedt
 szemünk pillantása.

Ezt ma is átélem.
 Mióta ő elment,
 velem van ő mindig,
 vár a végtelenben.

TARNÓCZINÉ BARABÁS IRÉN

ÁLDÁS

Az idő viszi magával álmaink,
 mikor fénytelen elszáll,
 van, ki mohón kap utána,
 más meg elengedi némán.
 Minden piciny homokszem
 százezerszer számíthat nekünk,
 mikor a homokórán
 észrevétlen folyik életünk:
 barátság, hit, szeretet,
 remény, hűség, becsület;
 s nem is vesszük észre,
 hogy néha mit veszíthetünk.
 Lépteim visszhangját most
 mérhetetlen csend nyeli el,
 kósza fűszálak
 törékeny síksága
 lelkembe életet lehel.
 Állok a tengernyi víz
 partján. Szökött barátom,
 a hold biztató,
 óvó fénye is elhagyott.
 Fénypázmák jelzik
 útját a felhők felett,
 a táj most néma és halott.
 Védekezem az emlékek ellen,
 puha csend ölel körül.
 Nincs hozzá fogható
 a végtelen világegyetemben.
 Felnyújtom tenyerem az ég felé,
 s mint megannyi könnycsepp,
 esni kezd rá szitálva
 a meleg nyári eső,
 az Úr kezével áldva.

Karsch Manfred: Lángolás

KÓSA MÁRTA

NAPLÁNGRA ÉBREDEK

Naplángra ébredek
 elmúlt az álom

minden
 friss
 szélbe hajló ágon virágcsokor

kelő nap
 fényében
 megfürdik
 szép hajnalom

az
 első percvarázs ölel
 magához vonz
 nehezen enged el

madár szól
 s
 átsuhan százszor
 néma vizek
 messzi partjain

nyurgán fehéren
 margaréta bomlott
 s

halvány írisz
 sejtelmes opálcsoda
 illata
 hív

új színekkel várt haza a május
 táguló szemmel lesem
 fészlő bomló friss szirmait
 mint hordozzák
 hajnali harmat
 megbúvó
 hűvös könnyeit

ringanak lágyan

egyedül
 párban

csitítják
 szívem visszhangjait.

TEMESI ÉVA

ELTÁVOLODTÁL

eltávolodtál
 már nem vagy benne
 minden gondolatomban
 nem jutsz eszembe nyomban
 bármi is van

†JÁKI FERENC

HIMNUSZ A MAGHOZ

Ó, ti bolond költők, a virágot ne sirassátok!
Nem hal meg, csak szirmai hullnak halkán a földre,
s nyári melegben érleli titkát édes ölében,
majd a gyümölcsben boldog jövőnek őrzí a magvát.

Magvakat hordó búzamezőkről szóljon az ének,
zengjen az ének a napraforgó magvai láttán,
és amikor hull makkja a tölgynek, gesztenye pottyán,
magvakat rejtő, drága gyümölcsök, hódolat néktek!

Alma, barack fönt, málna, eper lent, mandula, szőlő,
csipkebogyónak pírja, kőkénynek kék-feketéje
őrzi a sok-sok magvat a zordon téli hidegben,
míg a tavasz jön, s Nap sugarától pezsdül az Élet!

Boldogan dobban a magzat a méhben, jelzi a létét,
benne öröklődünk mi magunk is, míg a világ áll.

Ezt a világot védjük a gyilkos „maghasadástól”,
hogya az „atomrém” boldog jövőnkét füstbe ne fojtsa!

BARNA JÚLIA

A CSEND

a hangok hiánya
a pénzért nem kapható semmi
amelyben megszületik és cseperedik a gondolat
az újrakezdések fogantatások ágya
kőd mögötti csillogása
az áttűnések és átváltozások
a magunkba fordulások
anyaga színtere eleme:
a sejteinkig átjár
mint az ikonok barna pillantása
barokk templomok súlyos pompája rejti
vagy egy hóba süllyedt világ
melyet álmodik valaki aztán elfelejti:
temetetlen halottak fölött leng –
ikertestvére a magány –
a félelem az öröm és az áhítat csendje
csak feszültségben különbözik:
sóhajok szakadnak ki belőle
és a csend-hegyek között
elszabadult szavak élébe ütköznek:
a robbanások és koppanások
a csörrenések és csattanások alá temetett
a zaj szennyével befedett
rétegekben bomló csend
ahol megfogalmazódik a kérdésre a felelet
életünk ideiglenes és felszínes
folyton elveszített kincse lett:
legmélyére – ami olyan mint a tenger
lefelé növekvő homálya némasága –
csak a halál örvényei visznek

SZABÓ AIDA (JAMPA DROLMA)

REGGELI VARÁZS

Szeretem: a bágyadt pirkadat
álmos alakját megcsillanva
pergő harmat cseppjében,
sejtelmes neszeit ébredő levélen.
Látszó-játszó színes világot:
kukorékolással,
kotkodálással,
madártrillázással...
telítve-telített
szivárványszínű napkelte varázsát.
Hársvirág mézédéses illatát,
távoli kutyaugatást,
harang sejtelmes giling-galangját,
vonat éteren átszűrődő zakatolását.
Fejem felett szélcsengő lágy mantráját,
illanó pillanatok fűszeres kábulatát...
Szélborzolta bokrok sietős leheletét,
kék ég peremén jövő-menő fellegeket,
a reggeli suhanó báj révületét...
A „magam, magamban”
vagyok érzését,
külső ingerektől védett burkát,
meszes csigaházát,
s fahéjas kávémos aromáját...
Énem itt ébred naponta újra
– erőt merítve a mindenségből –,
kiszakadva napok keringéséből
az életnek reményét és hitet adva.

/Szeretem az ember-lételemet!/
/

TORMÁSSY ERZSÉBET

UTOLSÓ PILLANAT

A halál szólt:
érted jöttem.
Adj egy percet,
könyörögtem,
kéne ima,
kéne harang,
készület,
s kéne még,
hogy jót tegyek.
Tompán kongott a válasza:
Arra ott volt az életed!

FEHÉR ÉS FEKETE

Fehér és fekete:
két szín, két véglet.
Pólyahuzat, szemfedél:
közé fér egy élet.

NOVÁKOVICSNÉ TÓTH ICA

A TÓPARTON

Aranylik már a lomb,
 válik ágától a levél,
 s a fák közt megbúvó tóra
 fehér palástot terít a pára.
 A víz fölött
 vándorfecskepár,
 búcsúznak,
 majd még egy villanás,
 s elnyeli őket
 a homály.
 Távoli harangszó foszlányát
 cipeli a szél,
 a tóra hullatja terhét,
 megkönnyebbült sóhaja száll,
 ahogy sebesen vágat tovább.
 Állok a parton,
 az elmúlásra gondolok,
 a halott sziklákra
 a túloldalon,
 s arra,
 hogy kincs az élet,
 drágakő,
 mit pazarlón,
 kavicsként szórtam
 szerteszét...
 és észre sem veszem,
 hogy közben leszállt az est,
 s a vízre fészket rakott
 a csend.

Karsch Manfred: Éjféli fény

PETRIK ISTVÁN

A 111. SZÜLETÉS NAPRA

isten éltesen
 Attila-Pista!
 Józsefváros....
 Makó, Szeged...
 Megtagadtak.
 Bolondnak néztek.
 A hamis utókor
 most már szeret....
 Van libasült
 főzelékkal.
 Szenet lopni
 most sem szabad.
 Kékítő vagy
 a lét vizében.
 Türkiz gyémánt
 minden szavad.
 Nem tanítottál.
 Egyest sem adtál.
 Katedra nélkül
 tanár maradtál.
 A születésnapod
 gyertyalángja
 izzó fáklya
 az éjszakába....
 Torta most sincs.
 Nem futja többre....
 Meghajlok előtted
 mindörökre.

ZENTAI ETA

ANYÁM EMLÉKÉRE

Elragadott a szárnyas idő,
 Ki tudja, merre a fészke,
 Hol rejtí edes asszonyiságod,
 Simogató anyai lényed.
 Szavad már messzi harangszó,
 Csak szívem érti, hogy mit üzen.
 Pillantásod hajnali fény,
 Hűvös, és nem melegít.
 Visszasirom a régi reggeleket
 Befogadó, puha ágyad,
 Pilládon a tétova könnyek
 Fényes futása néha ijesztett,
 Pedig csak az álom hagyta nyomát
 Szemed zugától nevető szádig.
 Felettem is köröz az égi madár,
 De még idekötnek a vágyak,
 Alkudozom az álnok idővel,
 Mely rejtí a holnapok arcát.
 Jó volna tudni, hiányom,
 Mint hantot ezernyi virág
 Elfedi-e a sok közös emlék,
 Vagy nyugtalan szívetek,
 Mint az enyém, örzi az űrt.

LUDWIG GÉZA**MA FÉLREVERT SZÍVEM HARANGOZÓJA**

Ma félrevert szívem harangozója,
a rejtőzködők, a félelem-árnyak
a kétségek tüzét felszítva újra
máris lelkennek főterén tolongnak.

Bár látom én, nem időtlenül a célt,
és hitem darabjait sodorja ár,
hadd rakjam össze, egy egész darabba –
ketyeg az óra, ha rosszul is, de jár.

Amit rám róttál, hadd végzem el még,
Uram – legyél türelmes –, a dolgomat,
hisz köt még a Néked tett ígéretem –,
legyen olyan, mint egy ősi áldozat.

Megcsendesülni és elülni tudjon,
a félelem, mint a szél, olyan legyen,
s kétséget is magával elragadni –
hisz én időben úgylis megérkezem.

LOVRICS REBEKA**GYÁSZOMBAN**

(drága apám, Májer József emlékére)

A szenvedés jéghideg tüze
küzd az étellel,
a túlvilágon menedéket lel.

Egy magányosan maradt szobában
megtörik a hang,
minden lélegzet kinná fagy.

A könnyekben reszket megannyi
fenséges emlék,
búcsúkoktélt kever belőle a remény.

Egy kongó pohár könnyörög az asztalon,
ráhullik a por,
már az övé az utolsó csepp bor.

A tiszteletlen sóhaj kardja lesújt
a gyászoló csendre,
a hangos szipogással intik rendre.

A tudat visszatér a mozgó élethez,
a tétova kéz arcot töröl,
a szív tudja: majd mindez kezdődik előlről.

WEGENAST RÓBERT**VIA DOLOROSA**

VIII.

Langyos csókommal
Halálra adlak.
Ölelő kezemmel
Hurkot fonok köréd.
Mosolyommal megbélyegzem
Remegő arcod
Tiszta mezejét.

IX.

Hűvös bal kezed
A vállamra tetted,
S most
Önmagad látod
Fáradt szememben.
De látod sorsod is:
A gyors bukást,
Hogy Júdáscsókkal
Elárulj engem.

X.

Lökj el,
Védd magad,
Nézz rám
Vádoló szemmel!
Engedd,
Hogy megalázva
Fussak el!

Pirkad már tenger felett:
Jó a reggel.

XI.

Feszítsd meg Öt!
Kínja megvált az unalomtól.
Vérző oldala
bosszúszomjunkat oltja.
töviskoronája
gazdaggá tesz minket.
És, ha életét már
Értünk adta,
Halálában
tündöklő mestert
Ünnepelhetünk.

SZABÓ AIDA (Jampa drolma)

Sziklába évek
vájta eső lábnyoma –
vésett karmaink.

SELÉNDY BALÁZS**BOSZORKÁNYLEVES**

Nyelvkeverék, borzalmas lé,
boszorkányleves, amit Faták rossz akarattal
nekem évszázadok óta főznek. Megiszom,
elkábulok és dadogok, ahogy tudok.
Sehová sem tartozom, otthon sehol se vagyok,
de mégsem akarom elveszteni a szavak gyengédségét,
a gondolat józanságát, még akkor sem,
ha csak többszínű lencséken keresztül
láthatom őket. Szavak...a mellőzhetetlen
bútorok, amelyek nélkül a házam
házam nem lehet. Ha szükségem,
alhatom a pusztá földön.

Valami módnak lennie kell arra,
hogy összerázhassuk, ami szétesett,
hogy megtaláljuk az általános nyelvet,
a mindenki számára érthetőt. Egy álom,
de addig nekem valahol lenni kell. Mi van ma?
Hétfő. Tehát francia. Holnap kedd lesz, talán magyar,
utána szerda, angolra jó lesz, még a levegő
is Mark Twain nyelvét lélegzi itt, ahol élek,
miért nem azt,
egyedül?...

Vagy talán engedni hullni, ahová akar... Fülelek
majd a visszhangra, és elhatározom azonnal,
milyen öltözetben mutatom be a mindennap
szürke egyetlenségét a számtalan egyedüllét-pontnak,
melyek hemzsegnek széleseperre utcáinkon,
sietve, csak a jó Isten tudja, hová.

VOTIN JÓZSEF**ESTELEDIK**

a kikerics, a tulipán
összehajtja szirmait
szelíden, puhán

fogyó fényben tétován
nő az árnyék
és az esti félhomály

a körvonalak
lassan feloldódnak --
a bokrok alatt mocorognak
távolban már nyújtózkodnak
az éji árnyak

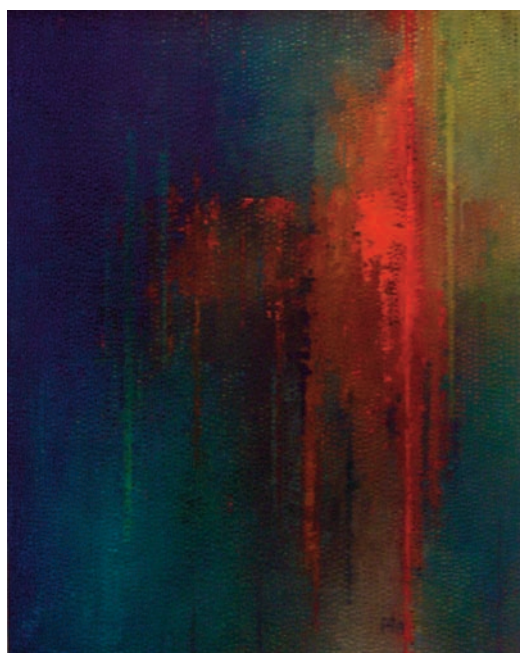
már a lila ég
sem kék

s végül
mindent beborít
a fekete

éjmély árnyék

HABOS LÁSZLÓ**MA MEGINT...**

Ma megint
más voltál
és én is
ma megint
felszakadtak a hegek
s kihunytt a fény is
fáj e másság
az arcodon az arcomon
a jel az égi
megkopott
a vihar lassan elmerül
felszántott medrébe a csendnek
s tekinteted lelkem eléri
és szomorú szememmel látom
lehulló cseppeit
az izzadságnak
a vérnek
a könnynek
szólnom kellene imádság szavával
de a cseppek egyre gyűlnek
mint halálraítélt körül a kövek
hol van keze a Messiásnak?
ma a közel is messze
de atyai csókom elér
új szavakkal mondott miatyánkkal
szorítom kezembe
remegő kezedet
még nem érthetem meg
szenvedéseidet
de együtt lépünk mi ketten
ma megint
a lépcsőn feljebb

Karsch Manfred: Feláldozás

SCHMIDT GYÖNGYI**AMIKOR NEM VAGY ITT**

Nem süt a nap
felhő mögött borong az ég
A hold is sápad
amikor nem vagy itt

Fű
Fa
Lomb
nem susog
haldoklik a táj
amikor messze jársz

Madár sem szól
szárnyszegetten
ül vállamon
velem búsong
amikor nem vagy itt

Mező sem virít
nem szökken szára
szirmot sem bont
a sárga kikerics
amikor nem vagy itt

Tavasza sem jön
nélküled fázik
tél csikordul
a nyárban is
amikor nem vagy itt

DYLAN D. TIDES**KÖSZÖNET**

A fejemnek dőlt kőfallal együtt lestem
tavalyelőtt (nem tudom: Budán? Vagy Pesten?)
zsírfoltos nyál-ázott szalvétaszéledet,
a kukába hajított pizzavégedet,
félíg se kiürült üdítősüvedet,
bojtosan csábító lepottyant süvedet;
s hallottam kis cipőd toppanó parancsát
– így kérted el Anyu utolsó narancsát...

Emlékszel, hogy hívtál? „Gyere csak, ne féljél!”
Testedhez vontál, hogy melegeget meséljél,
pedig még kosz mögé bújtatott a szégyen,
haraptam, karmoltam, semmit sem reméltem...

Jó az, hogy néha még gondolok ezekre...
Fejemmel most hálám hajtom a kezedre,
s adnám a Mindent is, de sajnos nincs másom:
vedd szívillatú macskadorombolásom...

RENDIK ZSUZSA**FÉNYKÖR – ITT**

Sötét zugokban ragyogón font fényből
Láttam
Gyermekeket és nőket.

Földig hajló tépett falomb ágai...
Sírnak-e?
Gyermekek és nők.

Fáj sóhajuk. Hallod? Dalolgatnak.
Várják a mát,
Kisfiúk, kislányok, anyák...

Gyújtóst aprít rajtuk a fény, a sötét.
Erősek.
Gyermekek és nők.

A férfi vált csak köddé. Taszít. Nincs támasz.
Mély fényben ég a távolban – a válasz:
Leányanyák.

BECK ZOLTÁN**ÖRÖM**

Valahol egy szív megszűnik dobogni,
Ám ilyenkor nem erre kell gondolni.

Hanem hogy valahol felcsendül az ének,
Nem szűnik reményiségünk, születik új élet.

Ez vezesse tovább mindig lépteinket,
Szórja be fényével múltó éveinket!

VARGA IMRE LAJOS**VIHAR DÉLUTÁN**

Egyszer váratlan leszakadt az ég.
Pergett a jég, leveleket tépett,
fa tört derékba, úttestre zuhant,
bolond szikrákat szórt egy vezeték,

s aztán minden sötétbe borult,
ahogy hajdan egykor a Golgota.
Félelmében vonyítani kezdett
a ház mögött a láncravert kutya.

Tátott torkából nyögve hányt ki
habzó italát, szeméttel teli
a csatornacső, mint kába részeg.

Árokba dűlt a szennyes áradat,
forgott, akár egy megvadult patak,
s elöntötte végül a kerteket.

MAGYAR ANDRÁS**BÉKEDAL**

Megsebesült egy fehér galamb szárnya.
Hiába szállna.
Pehelytollaira piros vér csepeg.
Vergődve csapkod, párja hazavárja,
s nincs, aki szánja.
Újra célba veszik gyilkos fegyverek.

Több sebből vérzel, Földünk s Európa,
már évek óta.
Széles lánctalpak szántják a földedet.
A gyűlölet magjait szerteszórva
e durva korba,
gyilkos termést hoz a bosszú s rettenet.

Megcsonkított testek, kiégett házak,
tető-csontvázak,
kihalt falvak és lerombolt városok.
A háború terjed, mint a gyalázat.
Gyászolnak százak.
Kéjből, szenvedélyből ölnek zsoldosok.

Most füst van, pusztulás és komor romok,
járvány, por, homok.
Orvul éjjel-nappal arat a halál.
Széthullott családok, csonka otthonok,
fájó könny csorog,
s fohász, panasz meghallgatást nem talál.

Hát mikor jössz el már mihozzánk, Béke?
Jöjj el hát végre,
hogya ne láthassuk a síró arcokat!
Pusztuljon a rút háború emléke!
Legyen most Béke!
Fejezzék már be a dúló harcokat!

A gyűlölködésnek legyen már vége!
Várunk rád, béke,
hogya ne gyilkolják egymást az emberek!
Ne szenvedjen megsebesülten vérbe'
s kegyelmet kérve
nő, férfi, kismama, csecsemő, gyerek!

Hát hívunk, mikor jössz el hozzánk, Béke!
Könyörgünk, kérve!
Könnyes arcunkról múljon el már a bú!
Hát jöjj el végre, Béke égszín kéke,
Te, Földünk éke,
Hogya többé sohase legyen Háború!

Hát mikor lesz végre, ha nevethetnek az emberek,
s megbűnhődnek a gyilkos gazemberek?
Hát sosem lesz már béke? Ugye nem, ez nem lehet,
hiszen erre vágnak rég az emberek!

SZABÓ IMRE**ISTEN SZERET**

Szeret engem Isten,
Bármit is mondjanak,
Szívemben érzem én,
Keze simogat.

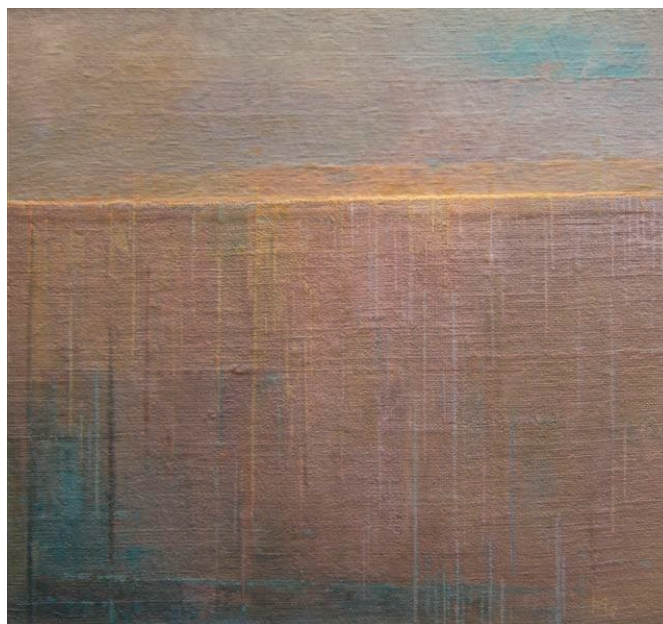
Szava édesen szól,
Mint fiúhoz Atyja,
Félelmem szeretete
Azonnal oszlatja.

De jó volna mindig
Közelében lenni,
Akarata szerint
A kedvére tenni!

Ha Ő mindig velem,
A sok kiabálót
Ki is nevettem,
S nem állhatnak bosszút.

Véd az én Istenem,
Angyalit küldve.
Magasztalom érte
Most és mindörökre!

Szeghalom, 1945.

Karsch Manfréd: Ég és Föld között

BARNA JÚLIA

távolodó perc
emlékében örökké
közelednek ők

VÁGYÓDÁS A TAVASZ UTÁN

Süt a nap, és lepkék szállnak,
Virágozni rügyek várnak,
Szép az idő, jó a kedvem,
Hozzám jön el az ihletem.

Milyen rossz volt idén télen!
Hóembert nem építettem!
Nem szánkóztam jó nagy hegyről,
De elcsúsztam síkos jégtől.

De most! Nap ragyog az égen,
Lepkék szállnak a vidéken.
Szép virágok illatoznak,
A méhecskék beporoznak.

Milyen szép és meleg tavasz!
Bár az idő néha ravasz.
A madarak csicseregnek,
(Vajon soha nem pihennek?)

Egyszóval, jó a kedvem,
Panaszkodnom lehetetlen.
A tavasz is nagyon jó s szép,
S nemsokára itt a húsvét.

Szücs Boglárka (8. o.) Várpalota

BARÁTSÁG

Legyél szelíd
Könnycsepp a néma csendben,
Magára hagyott
Sziget a zúgó tengerben.
Legyél emlék
Az önmagukba zuhanó életekben,
Letaposott virág
A büszkén sárguló kertekben.
Legyél vigasz,
Mely az elárvult lelkekben motoz,
Korhadó ág,
Amit dühödt szél ostoroz.
Legyél fény
A sötétbe takarózó szívekben,
Szoros ölelés
A bánatosan hulló percekben.
Legyél barát,
Aki mindig önzetlenül szeret,
Távoli táj,
Amit a megfáradt szem keres.
Legyél még itt,
S ne legyél többé máshol;
És soha, de soha ne hagyj majd magamra!

Pálfi Nándor (egyetemista)

NEKEM

A lépések nekem mind küszöbök
és ha itt fel kéne valakit ismerni
magáról
nekem ez az egész játék egy álarcosbálra
hasonlítana
és hiába is
az indiánnyár akkor sem nyár.
Nekem már tényleg ősz.
Én ígérem
hogy sohasem voltam
itt a megszakadtban
amikor csak bártortalanul
suttogtok egymásnak a vonalban
de az egyenleg lejárt.
Én ígérem
hogy sohasem leszek
itt a megszakadtban
amikor kiürültek
és teljesen csupaszak a szívkamrák
nektek ez még élet
nekem már csak a dobogás.
Én ígérem
hogy soha sehova nem megyek ki
magamból
itt bent fűtenek
és aludni is tudok
a saját csendem mond esti mesét
ha akarom.
És ha akarom
eltakarom a szemem
nézzétek
nem is látom
ahogy szakadoztok
Én nem nektek
hanem magamért

akarok jó lenni.

Foltányi Emese (8. o.) Győrújbarát

HALOTTSZEMLE

Ott a feje, ajka, szeme.
Ott a válla, orra, szája,
kimeredő csontjai
s hajának boglyai.

Hosszú lába és bokája,
fakó arca: évek harca.
Ismerős minden vonás,
sikeres azonosítás!

Ő lesz, igen, úgy ítélem;
S a tükörben magam nézem.
Borzasztó nyugalom
a halott tudatom.

Őri Eszter (egyetemista)

PRÉS

Az első csillag felúszik az éj sötét vizében
 ő is jön...
 Mikor elgondolkozunk az álom bódítóan édes ízén
 ő is felúszik és öl...
 Te sikoltasz
 ő üvölt
 sokkot kapva bólintasz...
 Üvegszilánkokon fekszel
 húsodba fúródva áll ki néhány.
 Nevet. Tesztel.
 az összevázott kövön vergődsz bénán.
 Most menni kell! Futni szaladni
 legyőzni a frusztrációt visszaszerezni az életet.
 Lehetetlen ép elmével tovább itt maradni
 meg kell semmisíteni az irritáló monotonul villódzó
 fényeket.
 Akkor várlak ha lecsúszik szürkülő égről a nap.
 minden ocsmány komor fekete.
 Gyűlölettől ragadt.
 Akkor vársz mikor a tegnap friss levegővel van
 eltemetve...
 Öltözz! Vissza kell térned
 színekből a fekete-fehérbe
 nem lehet fejedben más a képlet.
 Ismét ott térdelsz esdekelve a mocsokban a bűzlő
 szemétben
 ahová tartozol...

Sápi Luca (8. o.)

**Arany János Általános Iskola és Gimnázium
 Százhalombatta**

JÖJJ, ÉJ!

Jöjj, éj, hozd szememre álmod!
 Mert zúgva dúl bensőmben a csata,
 Jégmarta emlékek, forró vágyak viadala.
 Jöjj, éj, hozd szememre álmod!
 Elemészt az éhség, csitítsd, kérlek,
 Hogy lehet, hogy ezer mód vérzek?
 Jöjj, éj, hozd szememre álmod!
 Mert ha nem, koporsó fogad,
 Társa leszek a megfáradt holtaknak.
 Jöjj, éj, hozd szememre álmod!
 Ott minden oly` valós, nyugodt,
 Súlyos kérdésre is könnyű választ kapok.
 Jöjj, éj, hozd szememre álmod,
 Édes csókkal, selyemlepedővel,
 Sötéted szerető karokkal ölel.
 Jöjj, éj, hozd szememre álmod,
 S meggyászolom elmúlásod,
 Mikor a rút reggel felzuhanok.
 Hát jöjj, éj, hozd megint álmod!

Szatmári Kristóf (12. o)

**Arany János Általános Iskola és Gimnázium
 Százhalombatta**

A BÍRÓ

(hexameterek)

Bíróként a hatalmas trónszéken szerepelni,
 Istent játszani, ítélkezni a jó vagy a rosszról.
 Pillantása bemocskolt, és már éjfekete; s nincs
 Senki, ki visszavarázsolná, mert földi erőnek
 Hozzá férnie nem lehet. Itt vagyok, éteri sárkány,
 Nem menekülsz, haragom szele szétszór. Védem a kincset,
 Mely drágább a vacak vágyaknál, emberi célnál.
 És romlásba taszítom az esdeklőt, hisz a bűnt nem,
 Sőt lehetetlen nyomtalanul kitörölni, sötét folt,
 Csakhogy az elkövetőre lesújtok. Károg a varjú,
 Sűrű csönd a szobában, némán reszket a vádlott.
 Tördeli csontos ujjait, és szeme vérvörös tócsa.
 Nézi a pókhálót és benne a pókot, akár a
 Nyolclábú végzet, baktat szép lassan, a rabja
 Gúzsba kötözve, s hiába akar szabadulni, nem enged
 Lánca, menekvés nincs, meghalsz, mielőtt az utolsó
 Halk sikolyod tovaszállna. Örökké csukva marad szád,
 Lelked elnémul, s csak fekszel, sóhaja szélnek
 Nem ébreszt fel többé, bús dalt játszik a tenger,
 Habjain elsüllyedt, szomorú álmuk viszi őket
 Messzire, távoli helyre a hullám, ringat a kék víz.
 Látom, amint pilláira libben a felszabadítást
 Ígérő ecetes, szép, angyali képzelet. Állj! Állj!
 Döng kalapácsom; elég! Lila arcom elárul.
 Még ma ki kell végezni! Halál rá! Vér folyik aznap.
 Nézem a függönyön át, jajszót se kiált, karabély zeng.
 Bíróként a hatalmas sámclin ölni az embert.

Szigetvári Zsófia Petra (7. o.)

**ELTE Trefort Ágoston Gyakorló Gimnázium
 Budapest**

RÉGI ÉRZÉS

Keresem, néha rám tör,
 Kutatom, s mint száz tör,
 Úgy csapódik belém,
 Ő, ki már rég nem az enyém...
 Vége már?
 Mire vár?
 A gyerekkor érzése?
 Vagy csak egy foszlány?
 Nincs, ki vagy mi előhozná?
 Nincs, ki szívem vele átkarolná...?
 Vége már?
 Félve jár.
 Nincs boldogság?
 Vagy nem is volt?
 Fehér már a szelíd Hold.
 Hagysz nyugodni végre már...?
 Ő, a jégmadár,
 Remény nélkül égbe száll.

Metzger Soma

**Pesti Barnabás Élelmiszeripari Szakképző Iskola
 Budapest**

**A „SZÁRNYALÓ SÓLYMOK” HAIKUCSOPORT
RENGÁI (LÁNCVERSEI)**

A Japán középkorban kialakult egy új lírai műfaj: a renga, a láncvers. Az első három sort (5,7,5), a hokkut az egyik költő írta, a másik két sort (7,7), az agekut pedig egy másik. A két rész között tartalmi kapcsolatnak kellett lennie. Korlátlan hosszú verláncot lehet alkotni. Renga-versenyeket is rendeztek. A 16. század végére a renga első három sora önálló lett. Eredetileg humoros költemény volt, de a haiku műfajának megteremtésével a humor kiszorult belőle.

Tavaszi cseppek

Barabás Irén:	<i>Bársony simítás lábujjhegyen jár a szél, suhan az idő, színesedő levelek indulnak vándorútra.</i>	Kreischer Nelly:	<i>Havasi gyopár kopár szírtén álmodik dús földű völgyet, szél viszi könnyű álmát, gyönyörködtet szerényen. Bája elbűvöl, Napot sasszárny felezi, csak egy villanás.</i>
Kreischer Nelly:	<i>színesedő levelek indulnak vándorútra.</i>	Barabás Irén:	<i>szél viszi könnyű álmát, gyönyörködtet szerényen. Bája elbűvöl, Napot sasszárny felezi, csak egy villanás.</i>
Habos László:	<i>Levetkőzött fák árnyékában didereg elindulásunk.</i>	Szabó Aida:	<i>Jobbik felem útra kél legyőzni magasságot. Csőrömben apró gyöngyfelhők, a bátorság talizmánjai.</i>
Szabó Aida:	<i>Pihék forgó táncában felvidul sajtó lelkiünk, nyugszik a lélek, elcsitul tánc és forgás, tél közelít. Hó</i>	Habos László:	<i>Jobbik felem útra kél legyőzni magasságot. Csőrömben apró gyöngyfelhők, a bátorság talizmánjai.</i>
Novákovics Ica:	<i>nyugszik a lélek, elcsitul tánc és forgás, tél közelít. Hó</i>	Barna Júlia:	<i>Álmodom: fent dobogok, a mindenség szíveként.</i>
Barna Júlia:	<i>alá simul bennünk egy alig lélegző emlék</i>		
Barna Júlia:	<i>Rejtőzik a fény, sötét szemekben szunnyad rózsa-hajnalig, boldogan fogadja be leheletnyi holnapunk.</i>	Novákovics Ica:	<i>Préselt rózsaszál, könyvben lapuló illat, mámoros álmok.</i>
Barabás Irén:	<i>boldogan fogadja be leheletnyi holnapunk.</i>	Szabó Aida:	<i>Csend határán egy felhő- lélek nefelejcs(jts)égen, lehunyt pillái mögött téged vár ma is. Nyújtsd felé kezéd.</i>
Habos László:	<i>Rózsa titkait szíromként kínálja fel ébredésünkre, harmatfürdőben tárul, illatvarázssal kábít.</i>	Barabás Irén:	<i>Találkozás könnyei vérszín rózsaszálakon. Villanó képek, színek, hangok, illatok. Porladó virág.</i>
Kreischer Nelly:	<i>harmatfürdőben tárul, illatvarázssal kábít.</i>	Habos László:	<i>Meghal a múlt, vagy él még sugárzó öröklétben.</i>
Novákovics Ica:	<i>Rózsakehely minibár, édes életkút, léte csupa szeretet.</i>	Kreischer Nelly:	
Szabó Aida:	<i>Szélparipák lobognak, világba szél szórja szét.</i>	Barna Júlia:	
Habos László:	<i>Végső szó jogán sír halálra szánt lelked, s telet győz tavasz.</i>	Petrik István:	<i>Hunyorgó fények árnyéka végigkísér. Homályban élek, távolban még a tisztás, hova majd visszatérek.</i>
Szabó Aida:	<i>Hajnali zsisbvásár kelt, még leng a madáretető, de már messze jár cinkém, lomb közt énekel. Árnyelkem éled.</i>	Habos László:	<i>Lépteim visznek, árny kísér, hosszú az út, gyötör a honvágy.</i>
Kreischer Nelly:	<i>Árnyelkem éled.</i>	Novákovics Ica:	<i>Minden csak lepkeszellő felhőkön tovaszálló.</i>
Barabás Irén:	<i>Búvó lombok közt árnyak, fészkedet mégis őrzik.</i>	Szabó Aida:	<i>Illan a táj is, álom, ahova vágytam: nem visz út oda.</i>
Barna Júlia:	<i>Dalra dal, csendre csend, a hajnal öleli nyugtalan szívem.</i>	Barna Júlia:	<i>Lépteim visszhangját a mérhetetlen csend nyeli.</i>
Novákovics Ica:	<i>Hajnal hidege dermeszt, csendben a dal, fényre vár.</i>	Barabás Irén:	

Péter Erika: Selyem-ég csusszan
le a dombra, szél zörget
egy holdkavicsot,
Kreischer Nelly: alant patak fut fürgén,
felkapja, messze viszi.
Szabó Aida: Hullám ringatja,
villóznak árnyak, fények,
homokban lábnym.
Barna Júlia: Keresi az utat oda,
ahol az álmok élnek.
Novákovics Ica: Álmot hoz az éj,
holdkavicsból drágakő,
tűnő látomás.
Habos László: Botladozó lépteim
mély tekintet figyel.

Szabó Aida: Ághegyen cseppek
ülnek, nyúlnak és nyúlnak,
csöpp madárkörtök,
Habos László: s hátrahagyva titkait
röppen tovább az élet.
Barabás Irén: Vidám madárdal
kórusa száll a légben,
kitárul az ég,
Kreischer Nelly: fénysugár árad szerte,
csillan a csepp és tűnik...
Barna Júlia: A levélminták
árnyékában arcodon
a pillanat időz.
Novákovics Ica: Pillanat röppen, cseppek,
szivárványszín emlékek.

Szigetvári Zsófia: Néma a vidék.
Kopár a föld. Csalóka
vén képzeletem
Szabó Aida: dudorászva kóricál,
idő, tér határtalan:
Kreischer Nelly: csillagok tánra
kérnek, keringek velük.
Ébrednek. Élek!
Barabás Irén: Sápadt nap óvakodik,
és fény terül a tájra,
Habos László: ifjú-vén lélek
bontogatja titkait,
s kibomlik szárnya.
Novákovics Ica: Tűz lobban, elemészt.
Főnixként egekbe száll.

Kilenc sólyom:

Barabás Irén: Föld és ég közé
felröppen kilenc sólyom.
Lélekmadarak.

Kreischer Nelly: Istenerővel
bírt őszünk, Hórusz király.
Ma sólymaiban
már csak alig pislákol
tisztá isteni szikra.

Habos László: Haikutálból
kilenc sólyom szemezget
tollukon titkuk.

Kilenc sólyom, mind
szárnyszegett. Próbál szállni,
nem tud, nem lehet!
Gonosz világ emészt.
Könnycseppként hullnak földbe.

Novákovics Ica: Regényes álmok,
kilenc sólyom útra kél,
szárnyukon vágyak.

Szabó Aida: Száll kilenc sólyom,
csőrükben már zsendülő
csöpp haikuág.

VARGA IMRE LAJOS

MIRE MEGVIRRAD...

A megszokás eltompítja az embert. Amit nap nap után maga körül lát, az lassan olyan természetesnek, magától érthetőnek és főleg megváltozhatatlannak tűnik, hogy már-már érzelmek nélkül szemlélhető. A mások nyomorúsága mindennapjaink elválaszthatatlan része lett. Néha még bosszantó is a tolakodás, a koldulás ezernyi módja, a szél- és esővédett zugokba leterített hullámpapíron vegetáló, félig állati lét. A Határ úti aluljáróban a falak mellett, de egymástól azért tisztos távolban nyolc vagy tíz ilyen territórium van. Mind különbözik a másiktól felszereltségében, gazdáik személyében egyaránt. A külvilágra vezető lépcsőtől nem messze – ez a legjobb hely, mert itt még nagy az adakozási kedv – ül a vak zenész, és kopott szintetizátorán mély átéléssel játssza a Székely Himnuszt. A lába előtt fekvő dobozba, amelyet mellette ülő társa kitartóan figyel, sűrűn hullik az aprópénz. Szemben a kutyás irigykedve nézi, de ő a kijárat oldalán szerzett magának helyet, és a sietősen kifelé tóduló tömeg nem annyira együttérző. Különben is az egyenes vonalban haladó emberson a lépcsőnél kényszeredetten megtörik, mert az ott ülő félrészeg öregasszony hangosan szidja a jó édesanyjukat. Ki közömbösen, ki megvetően vet rá egy pillantást, mielőtt felcaplat a térre vezető, hólétől és eldobott hulladéktól szennyes lépcsőfokokon, attól függően, hogy hányszor volt már ilyen élményben része. A kutya nyüszít, sovány testén felborzolódik a szőr, érzékeny fülét bántja a vénasszony káromása. A kutyás magához húzza a remegő állatot, nyugtatgatja, simogatja. Az állat hozzábújik. Valakit meghat ez a ragaszkodás, és a gazda dobozába is behull néhány pénzdarab. A férfi fél kézzel ölelve a lassan megnyugvó jószágot, köszönet motyog. Az öregasszony is elcsendesedik, nekidőlve a falnak, úgy látszik, elaludt.

A metróállomásra befutó szerelvényekből időnként újabb és újabb emberfalka tódul ki. Sietősen igyekeznek mielőbb kiérni az aluljáróból, és azután rohanni a téren levő végállomásra éppen kiinduló villamos vagy busz felé. A hó egyre sűrűbben esik. A hirtelen feltámadó északi szél sodorja, viszi a csomókban hulló pelyheket. A nyakába hulló hó felébreszti az öregasszonyt. Tétován feláll, elindul az aluljáró másik oldala felé. Ott a vacca a viharvert telefonfülke mellett. Ahogy odaér, csendben lekuporodik, és magára húzva valami kopott kabátot vagy takarót, már alszik is. A szerelvények ritkábban érkeznek, és velük egyre kevesebb ember.

A vak zenész társával együtt összecsomagol. Nekik nem kell itt éjszakázni. Két utcával arrébb laknak egy kis kertes házban, pár lépésnyire az első villamosmegállótól. A kutyás, mint minden este, most is átköltözik a zenész helyére. Ott jobb, védettebb, de azért a régin otthagyja az egyik hullámpapírcsikot, jelezve, hogy az foglalt. Elmegy az utolsó metrószerelvény is, és hajnalig csak véletlenül téved ide a törzslakókön kívül valaki. A téren is csend van már azóta, hogy csörömpölve, zörögve kihúzott az utolsó negyvenkettes villamos, az éjszakai járat. A buszok is megpihennek, sötétben, hosszú sorokban állnak a végállomást jelentő széles út két oldalán. A kutyás elindul a

lépcsőn felfelé a néptelen térre dolgát végezni. A kutya egy darab kenyeret rág mohón, az örökös éhségtől dühödten. Vízet hörpöl rá, sovány horpasza kikerekedik. Leül a vacok szélére, úgy várja a gazdáját, de az még kint szöszmötöl a téren.

Amikor végre lejön, a kutya már alszik összegömbölyödve megszokott helyén, a hullámpapír szélén. Az ember is ledől, fejére húzza a takarót, és megpróbál elaludni, de sehogyan sem sikerül. Az életére gondol, a zátonyra futott életére.

Fél éve már, hogy az egyik helyről a másikra vetődik, fedél nélkül, társ nélkül, jövő nélkül. Arra a napra gondol, amikor mindent elveszített. Keresgéli magában az okokat, és lassan belezsibbad valami álomnak nevezhető bódulatba. Álma nyugtalan. Érzékei ebben az örökös veszélynek kitett életben kifinomultak. Minden apró neszre felriad, de csak az álmukban mocorgó sors-társakat látja a fal két oldalán, nem jár erre ilyenkor senki. Ahogy megmozdul, a kutya is felébred. Feltápáskodik, megrázza magát, beleszimatol a levegőbe, és egy iramodással felfut a lépcsőn. Az ember álmosan bámul utána, és már fordulna is a fal felé, hogy félbehagyott álmát folytassa, amikor kintről meghallja az állat panaszos nyüszítését. Lerúgja magáról a takarót, felugrik, és elindul az állat után, ki a behavazott térre. A szűz hó az ostorlámpák fényében káprázató, vakító fehér. Ahogy hozzászokik a szeme az éles fényhez, meglátja a kutyát. Ott áll felborzolt szőrrel, talán húszlépésnyire az újságos pavilon melletti pad előtt.

Ott ül valaki, háttal a kutyának, ráborulva a pad támlájára, hóval lepetten, mereven, mint egy szobor. A kutyás először az állatot szeretné visszahívni, de az nem mozdul, csak áll szemben a paddal, és panaszos hangokat hallat. Az ember elindul a kutya nyomán, gázolva a frissen esett, féllábszárig érő hóban. Amikor odaér, megszólítja az illetőt, hiába. Óvatosan felényúl, lesöpri a hátára, fejére hullt havat. Ahogy a vékony kabáthoz ér, érzi a remegést. Halk hangot is hall. Elcsukló sírást. Ekkor határozottan megfogja a vállát, és maga felé fordítja. Fiatal nő, csapzott szőke hajú, arca sovány, szeme rebbenő. Az ember kérdés nélkül is megsejti az igazságot: ez is olyan katasztrofált, mint amilyen katasztrofáltak ott, az aluljáróban mindannyian.

– Itt nem maradhat – mormogja csak úgy magában –, hiszen még egy takarója sincs. – Közben kutatva néz a havas pad alá, de csomagot, batyut nem talál. Nem is nagyon csodálkozik, hiszen tudja, a nincstelenség között farkastörvények vannak. A gyengébb mindig áldozat, attól bármit elvehetnek, néha még az életét is.

– Na, jöjjön! Nekem itt lent van egy helyem, ott megfűrünk! – és nyújtja a kezét a lány felé. Megindulnak. Elöl a férfi, mögötte a lány, hátuk mögött ballag behúzott farkokkal a kutya.

A kutyás visszavackol a régi helyére. Az otthagyt hullámpapírdarabot odakínálja a lánynak. Kipárnázza mindenféle ruhadarabbal, amit a holmijából a maga számára feleslegesnek ítél, hogy kényelmesebb fekvés legyen rajta. A lány hálás szemmel nézi. Azután odakuporodik a fekhelyre, háttal a falnak. A férfi lehajol, sajátjáról felveszi az összegyűrődött takarót, és a lányra teríti.

Hajnalodik. Zörögve fut be az első metrószerelvény. A kitóduló embertömeg megtölti az aluljárót. A lépcsőn a fal mellett tapogatózva megérkezik a vak zenész, mögötte társa, kezében cipelve a szintetizátort. A kutya a két fekhely között ül, szemével gazdájára figyel.
– Vigyázz rá! – mondja az megsimogatva az állat fejét, és indul kifelé a térre valami kis munkát keresni, mert érzi, hogy most már két életért felelős.

MOLNÁRNÉ BODA MÁRIA

UTAZÁS

Néha csak úgy mennék. Messze, ahová visz a lábam. Mennék fagyos reggeleken, lágy fényben tündöklő alkonyokon, sötét éjszakán, hevítő nappalon. Messze, messze...

Keresve, kutatva ölelném magamhoz a tájakat, melyeket átszelnek sietős lépteim. Otthagynám lábam nyomát az utca porában, a sár ragadós masszájában, az olvadó betonon, a sziklák repedéseiben.

Haladnék lépésről lépésre fel a csúcsra, ahol minden lesz mindenben. Ahol már nem hiányzik senki és semmi, ahol maga a teljesség vesz körül, s hiányt betöltő felhőoszlopába olvadva elrejtőzhetek a világ zaklatott, fénytelen, sokszor romboló tökéletlensége, üressége előtt.

Megyek tovább. Néha talán menekülök a tátongó üresség előtt, mely – ha az ember nem vigyáz – könnyen magával ránt, és onnét már nincsen visszaút.

Néha magányosan ballagok az úton, máskor emberarcú lelkek szegődnek mellém, s társként kísérek. Némelyik annyira közel jön hozzám, hogy teste testemet súrolja. Más a kezét nyújtja felém, s én hideg ujjaimmal tapogatózva keresem az utánam nyúló erős kéz melegét, biztonságát. Másokat eltaszítok magam mellől, nem tűrve közelségüket.

Igen, ez is én vagyok. Az is, aki öl, az is, aki ölel.

Ellentétes áramlatok halmazának metszéspontjaként vándorlok múlt és jelen végtelen partjai között. Keresem az utat. Akárcsak sokan mások.

Mert sok út van ám! De nem mind az enyém. Vagyunk így páran, mi emberek. A nagybetűs EMBERISÉG. Az egész komplex univerzum, melynek harcoktól lüktető szívében ellentmondás feszül ellentmondásnak, béke a harcnak, szeretet a gyűlöletnek, élet a halálnak. E belső forrongás epicentrumában azonban csend és béke lakik. Csak meg kell találnunk a hozzá vezető utat...

KOVÁCS F. ISTVÁN

PÉSZAH

Az áprilisi nap eltűnt már a mészkőhalmokra épült házak mögött. A szürkülő nyugati égboltra az alacsony épületek közül lándzsaként nyúltak fel a karcsú ciprusok, a palotától jobbra terebélyes olajfák sötétlettek, ágaik közt éjszakára készülődő madarakkal, de a város nem nyugodott.

A kőpárkányra támaszkodva középkorú férfi hallgatta elgondolkodva az est hangjait, s időnként megcsóválta erősen kopaszodó busa fejét. Vaskos testén hófehér tóga vetett ráncokat, lábán dísztelen sarut viselt.

– Micsoda napok! – gondolta, és a keleti égen hunyorogva feltűnő csillagokra nézett. Dühös és kedvetlen volt. Dühös volt Tiberiusra, hogy ebbe a nyughatatlan provinciába küldte helytartónak, dühös volt a júdeaiakra, kik izgágák, engedetlenek és büszkéek voltak, és dühös volt az emberre, aki ezt az egész heti zűrzavart keltette. Nem volt elég, hogy meg kellett öletnie, ráadásul reggel óta az a hír járja, hogy talán meg sem halt! Mindenesetre a teste eltűnt...

Már hét nap elmúlt azóta, hogy elkezdődött, amikor egy számár hátán poroszkálva bevonult kíséretével a városba. A népek hangosan ünnepelték, ruháikat az út porába terítve, pálma- és olajágakat lengetve, apró gyermekeiket magasba emelve, kórusban kiabálták:

– Hozsánna, hozsánna.

Ő nem integetett vissza, arca derűs volt és nyugodt, vállig erő, naptól kifakult haját néha meglebbentette a reggeli szellő. A kis csoport a templom felé tartott, és a tömegből is mind többen csatlakoztak hozzájuk. A helytartó akkor is innen, a palota ablakából hallgatta az egyre erősödő zajt. Később Kajafás meg a többi pap jött követelözve panaszkodni, hogy a „betolakodó” elfoglalta a templomukat, és ott hirdeti zavaros elméleteit az „Isteni igazságról, a papok képmutatásáról”. Először csak mosolygott az egészen, ekkor a főpap rikácsolva követelni kezdte, hogy fogassa el ezt a Jézus nevű valakit, erre elküldte őket. Nem szerette a zűrzavart, és nem akart belekeveredni a zsidók belső huzakodásaiba. Számára a saját vagyona és pozíciója volt a legfontosabb, és különben sem érdekelték a vallási feszültségek. Ám este hosszasan beszélgettek Claudiával, és látva az ő aggodalmait, Pilátus elbizonytalanodott. Hajnalig forgolódott ágyában, s egyre inkább úgy érezte, hogy a „Próféta” túska a körme alatt.

Ennek ellenére az első néhány napon nem cselekedett. Bár régebben is hallott híreket Jézusról, de azok alapján ártalmatlan, hóbortos valakinek tartotta. Látni pedig még sosem látta. A papok naponta felkeresték, hol könyörgéssel, hol követelődzéssel, de ő tovább tétovázott. Egészen addig, amíg végül Kajafás el nem mondta, hogy immár az emberek többsége is elfordult a zavaros fejű prédikátortól, aki ráadásul nem áttallja magát a Zsidók Királyának nevezni.

– Szóval királynak, azt mondd? – emelkedett fel székéből.

– Igen, uram. És ugyebár a mi uralkodónk nem király...

– Bizony nem, hanem császár, mégpedig Tiberius Augustus.

– És ugye az ő helytartója, Poncius Pilátus.

– Hm... Mi hát a tervetek?

– Holnap, uram. Holnap este a Getsemáne-kertben – nyögte a főpap –, ott lesz a tanítványaival együtt.

– És azután?

– Halál reá!

– Azt majd meglátjuk... most menjetek!

A helytartó nem volt buta ember, és békességet akart.

Nem mintha zavarta volna, hogy ezek az itteni népek egymást öldöskik, ám tudta, hogy a császár előtt egyedül neki kell felelnie a tartomány rendjéért. Ő, mennyivel egyszerűbb volt az élete katonaként! Akkor a hatalom szavát a fegyverek csörgése hordozta, és a birodalom mindig túlerőben volt. Most meg itt ez a káosz, melyen neki kell úrrá lennie! Abban egyre biztosabb lett, hogy a prófétától meg kell szabadulnia, és abban is, hogy jobb, ha ebből a Római Birodalom – tehát ő maga – kimarad.

Sosem jelentett számára lelki megrázkódtatást, ha elvette valaki életét. A büntudat érzését nem ismerte. Azonban tudta, hogy a papok hiába szítottak ellenségeskedést Jézus ellen, a provincia népének többsége szellemi vezetőjének tartja, valóságos szentnek tekinti őt. Nem akart hát olajat önteni a tűzre, hogy az egész tartomány lángba boruljon a birodalom ellen és persze, személyesen ellene.

Mialatt katonái elfogták Jézust, felesége, Claudia hűs vizes gyolccsal borogatta Pilátus lüktető homlokát, s halk szavakkal próbálta nyugtatni. Aztán elbocsátotta az aszszonyt, mert az őrség elővezette a foglyot. Sokáig csendben szemlélte a fiatal férfi nyugodt arcát, kinek kékekészürke szeme tisztán, rezzenéstelenül állta fogva tartója tekintetét, és Pilátus ingerültsége csodálatosképpen azonnal megszűnt. Megérezte, hogy ez az ember nem féli, talán akarja is a halált! Amikor az első kérdésre megkapta a választ, akkor ez a megérezése bizonyossággá változott. – Jól hallom, a zsidók királyának tartod magad? – Az én királyságom nem e világi – válaszolt a férfi. – Márpedig a papok azt állítják... – A papok hazudnak. – Honnan veszed a bátorságot, hogy hazugnak nevezed Isten papjait?! – emelte fel hangját a helytartó. – Az Úr vajon mondta nekik, hogy az Ő papjai? – kérdezett vissza nyugodt hangon Jézus. Pilátus sokáig maga elé meredve hallgatott, aztán intett a századosnak: – Vigyétek Heródeshez! Nem az én dolgom ítélni a ti vallási vitáitokban – fordult újra a fogolyhoz –, majd ő eldönti, király vagy-e, vagy csak egy zavaros fejű bolond.

Ám Heródes Antipasz nem segített, így Jézus, miután Kafás egész éjszaka vallatta, másnap reggel ismét ott állt Pilátus előtt. Ezúttal azonban már nem volt hajlandó megszólalni, testét láthatólag megviselte az éjjeli bántalmazás. A makacs hallgatás pedig feldühítette a helytartót, parancsot adott a fogoly megkorbácsolására, és bizony, a római katonák nem kímélték őt. A szögekkel, éles kövekkel, csontszilánkokkal kivert korbácsok véresre szagatták az ágyékkötőre meztelenített, kikötözött férfi testét, végül pedig az egyik katona, a tajtékozva üvöltő tömeg öröme, glediáiból font koszorút erőltetett a fejére. A helytartó ekkor csendre intette a sokaságot.

– Íme, a Názáreti Jézus, a Zsidók Királya – kiáltotta gúnyos hangon –, ez minden bűne, mi légyen hát véle? – Feszítsd meg, feszítsd meg! – üvöltötte a sokaság. – Bocsásd el Barabást! – mutogattak a másik oszlophoz kötözött rablógylkosra. Még háromszor kérdezte őket, aztán intett a katonáknak. Kezét az előre odakészített köedénybe mártotta, majd tó-

gájában megtörölve sarkon fordult, és besietett a palotába. Feldúlt volt ugyan, de már nem aggódott. A tömeg ítélkezett, nem ő! Róma és Pilátus keze tiszta maradt. Napok óta első ízben aludta át az éjszakát. Elégedett volt. Az történt, amit akart, és úgy, ahogy akarta. Megszabadult Jézustól, s ezáltal a lázongás veszélyétől.

Nem sejtette, hogy is sejtette volna, hogy a Megváltót valójában éppen azon a napon ő maga ajándékozta a gyarló emberiségnek.

KARÁCSONY ISTVÁN

ILLATVARÁZS

Azt mondják – és ez valószínű így is van –, hogy a nők legfontosabb érzékszerve az orr. Illetve szaglásuk a legfejlettebb az élőlények világában. Én is roppant érzékeny vagyok a szagokra és illatokra. Pedig – és ez is tény – az ember orr-nyálkahártyája, a szaglóhám nagyon gyorsan kifárad, s ezután képtelenek vagyunk a szagok észlelésére, illetve az egyes illatok finom differenciálására.

Egyik éjjel, pontosabban hajnali háromkor álmomból felébredvén észleltem ám, hogy igen kellemes szivarillat üti meg orromat. Mivel magam nem dohányzom, ezt az illatot még így, ezerszeresen hígított formájában is azonosítottam. Zárt ablakon keresztül a szomszéd lakásból jöhetett...Igenám – merült fel bennem –, de ki szivarozhat, s főleg miért éppen hajnalok hajnalán? Csak nem egy szerelmes ölelést követően gyűjtött rá a férfi, mert hogy nem a szomszédasszonyom volt, az biztos. Egyrészt ő nem dohányzik, pláne nem szivarozik, pedig ez a szivar egy igazi Britannica illata volt.....És milyen kellemes, szinte én is belebódultam, ahogy körülengedezett. Csapongó fantáziám fantasztikus képeket sodort felém: egy új partnere lehet a szomszédomnak, erős, dőlceg, férfias, no nem tinédzser, fiatal fiúk nem szívnek Britannicát – nincs is pénzük rá –, tehát egy érett férfi lehet, olyan kissé őszes, de izmos, nem elhízott, talán szemüveges, de ebben az esetben ez nem is számít ...

Egészen fel voltam ajzva, s miután az álom egy pillanat alatt kiment a szememből, kapásból kinyitottam az ablakomat. De ahelyett, hogy a szivarfüst újabb ármádiája csapott volna meg, nem éreztem ilyesmit, viszont azt igen, hogy a tavasz csodálatos illata tódult a lakásba! Hogy milyen volt ez az illatkavalkád? Hát ez szinte leírhatatlan! Savanyú, kesernyés, édes... és még valami, valami, ami mindezekén túl van. Hódítva bódít, a kikeleti pirkadat ébredő madarainak csipogó csivitelése. Mint só az ételben, fűszerezi a hajnali ajert.

Te, idefigyelj! Miért is írsz az illatokról, jól tudhatod, hogy ezeket nem leírni, hanem érezni kell! Érezni és nem is akárhogy ... A hangulatod is más lesz... nehogy becsukd az ablakot... szagolj bele még egyszer és még egyszer... Istenem, már nem is bánom, hogy ily korán ébredtem... és ez a Britannica szivar tömjénje, ahogyan körbevett... de most már mást érzek, igen... kitért ablakomon át egy új illat lovagolt be hozzám, egy igen jó minőségű presszókáv határozottan zamatos illata.

Aha, nem szunnyadtak el újra a hajnali ölelkezés után, hanem kávéznak, igen kávéznak: a nő valószínű egy lenge kis szexis otthonkában van, a férfi meg isten tudja ... Még mielőtt belemerültem volna, látom ám, hogy majdnem hat óra van, nekem is készülnöm kell, hogy el ne késsek!.....

Méretes léptekkel haladtam az irodám felé. Köröttem csengett-bongott, sőt zengett a városi hajnali-reggeli élet minden, de minden résztvevőjével együtt! Itt villamoscsilingelés, ott a kukásautó basszus, krákogó horkantásai, amott a korán bölcsődébe induló babakocsis kisedd lár-mázott, nyöszörögött miközben anyja igyekezett csendesíteni, én meg sietve húztam lépteimet, hogy időben érkezem. Talán még sohasem késtem elmúlt évtizedeim alatt. Jaj, de most jut eszembe, ma van titkárnőmnek, Lizicskének a névnapja, legalább egy szál virággal kell kedveskednem neki...Újabb néhány perc, máris néhány szál fehér rózsával a kezemben állítok be irodámba, hol a nő lelkesen várt.

– Isten éltesse, kedves Lizicske! – adtam kezébe a kis csokrot, s finoman átölelve pusztítottam meg orcáját. Mosolyogva fogadta gesztusomat, sűrűn pislogott, finoman sminkelt arcát nőiesen az enyémhez szorította, hogy szemüvege majd leesett...

Ej, sohasem gondoltam volna, hogy a rúzsnak illata – és nemcsak színe van! Pedig bizony, így van. Kellemes, balzsamos illata. Kifejezetten éreztem, s megmondom őszintén, hogy élveztem is... mi több, ez az illat kellemes összhangban volt dús, ápolt, frissen fodrászott hajával, és kosztümjének nyaki ívéből felém lengedező ájerével.

Tehát élveztem az egész illatkavalkádot, annak minden összefonódó komponensével együtt. Azért egy kicsit szégyelltem is magam: mert hatalmas határozottsággal előtört tudatom bugyraiból a NŐ mint IDEÁLIS LÉNY több dimenziójában megfogalmazható képe. Az illatok nyelvén is leírható, mintha a monumentális alkotást igazi nagy művész festené óriási ecsetjével a fakó kék égre. Ahonnan azután lejöve testet alkot, s immár kéznyújtásnyira ott hajlongna előttem...

Lizicske jóvoltából a mai napon sem hiányzott íróasztalom sarkáról a friss virág. Ezúttal mintha összebeszéltünk volna, az is fehér volt, még hozzá nárcisz.

Bódító illata bizony jelentősen túlszárnyalta az általam hozott rózsákét, szinte betöltötte az egész irodát!

– Mit szól, Fenyvesi úr, a legújabb parfümömhöz?

– Hát az enyém se kutya – válaszoltam kissé odavetve.

– Eredeti pézsmá – folytattam –, tegnap jutottam hozzá valami exkluzív helyen ...

– Ó, kedves uram – kezdett szinte bizalmaskodó enyelgésbe –, önnek olyan kellemes illata van, hogy higgye el nekem, teljes hiábavalóság lenne bármilyen szereket használnia.

Ej, ez a nő, mint már annyiszor, most is le akart venni a lábamról... S hogy véget vessek ennek a témának, illetve hogy beszélgetésünk folytatásának más utakat keressek, felálltam, kinyitván a méretes irodaablakot, mélyet lélegeztem az enyhén benzingözös, fanyar körútszagú levegőből...

– Azt hiszem, hamarosan szmogriadó lesz – zártam le végleg kissé romantikusra sikeredett beszélgetésünket...

Sietve mentem haza. Ó, csak néhány óra... Megpróbáltam eddigi gondolataim sodrásából kikeveredni. Szinte már szimatot sem mertem venni, annyira felajzódottak bennem a különböző illatokkal kapcsolatos élmények...

Végre otthon. Korin kedves, kissé hamiskás, mondhatni huncut mosollyal nyitott ajtót. Majd beérvén nagyszobánkba, valami terítővel letakart monstrum fogadott – a TV helyén.

– Figyelj csak, Fenyvesikém, most olyan élményben lesz részed, mint még soha.

Úgy láttam, Korin teljesen elemébe lendült, de még mindig nem tudtam, mivel akar előrukkolni.

– Hát tudod, Feri – ugrott ölembe –, már nagyon is esedékes volt a televíziónk cseréje! De hadd kössem be csak egy pillanatra a szemed.

– Hát ki tud neked ellenállni, drágám – bár az is igaz, ropant izgatottan vártam: vajon milyen produkcióra készülhet. Bekötött szemmel hogyan lehet örülni egy új tévékészüléknek.

De Korin most is, mint már annyiszor, egész lényével maga alá gyűrt, s olyan állapotba kerültem, hogy ekkor bármit megtettem volna a kedvéért. Illatos, egyébként nem tudom, mire használatos anyaggal finoman, de hatékonyan teljesen vakká tett. Nem láttam semmit, csak Korin kezének illatát éreztem. Egy perc múlva, miután halk kattanást hallottam, megkérdezte kissé fennkölt, de bizalmas hangon:

– Na mondd csak, Fenyvesikém, most mit érzel?

– Bolond vagy, hiszen tudod, hogy nem látok semmit...

– Nem azt kérdeztem, hogy mit látsz, hanem, hogy MIT ÉRZEL.

Önkéntelenül is beleszimatoztam a levegőbe. Ez a semmivel össze nem téveszthető rózsaillat... Várj még így, Korin... Ez pedig valami vendéglői illat... Nem, ez halászléfőző-verseny Bajáról...

Kattintgatta tovább a TV csatornáit, én meg letéptem a szememről a kötést.

– Feri, ezzel akartalak meglepni! Ez egy „illatozó” TV, na nem a legdrágább, így is csak részletre tudtam megvenni, de azért elég jó. Remélem, a részletek fizetésébe majd te is besegítesz....

Én meg ebben a pillanatban úgy éreztem, hogy...

Mit tesz Isten, éjjel három órakor megint felébredtem. Korin szétterült szősz hajával nyugodtan szuszogott mellett. Illata bizony vastagon überelte az akármilyen rúzszt ajkára kenő Lizicskéét...

Nem, ezt az illatot nem lehet leírni. Miután finoman ráterítettem kissé lecsúszott takaróját, észrevettem a tegnapihoz hasonló illatfoszlányt: aha, Britannica szivar!

Gyors, de puha léptekkel előhalásztam szekrényemből az évek óta ott tanyázó (mióta nem dohányzom) Britannica dobozából egyet, rágyújtottam, a füstöt kifújtam az ablakon.

Magamban kuncogtam azon morfondírozva: na, mit fog gondolni a másik szomszédom, mi történhetett nálunk kora hajnalban?..

PERGEL ANTAL

BIZALMAS FELADAT

A matróz eloldotta a kötelet, a ladiktól egyre távolodott az uszály. A Duna közepén még bukdácsolt a csónak a hullámokon, a fröccsenő víz becsapott az oldalán. A fiatalember letörölte arcáról a vízcseppeket, és evezni kezdett. Egy egyetemista mindig pénzsűkében van. Jól jön az a néhány pengő, amelyet nem kell útiköltségre kifizetni. Kell természetesen némi ismeretség a hajósokkal, de ki ne ismerné a Duna mentén Nádit, a „repülő embert”?

A hajósokkal mindig lehet beszélgetni a Dunáról, de szívesen hallgatják a repülős történeteket is.

A folyó kora őszi arcát mutatta. Vize még a nyár melegét árasztotta, a fátyolos színek s a párafoltok azonban arra vallottak, hogy a Duna a nyári forróság után őszi pihe-nésre készül.

A part felé közeledve a folyó sodrása gyöngült. A ladikot előbb egyenesbe fordította, majd a kikötőhöz érve hagyta, hogy a víz a pontonhoz simítsa. A kötelet a bakra hurkolta, majd könnyed mozdulattal a stégre ugrott, amelyen messziről is olvasható volt a felirat: ÉRD.

Egyre halkabban hallatszott a vontató gőzgépének dohogása, azután a hárosi folyókanyarban az utolsó uszály is eltűnt.

Amint a gátra ért, tekintete már a széles mezőt kereste.

A repülőtér szélén sorakoztak a hangárok. Egy repülőgép felszállásra készült, egy másikat éppen betoltak a hangárba. Elégedetten nézett körül. „Mit kívánhatnék még?” – gondolta. „Két nagy szenvedélyem van, a Duna és a repülés, s mindkettő itt van, bármikor elérhetem.”

– Nádi, itt van Nádi! – gyűltek köré a pilótatársak és a falu bámészkodó gyerekei.

– Ne csodálkozz – mondta a repülőtér parancsnoka –, nem minden nap láthatják Tasnádi Lászlót, Magyarország egyik legjobb pilótáját.

– Mi lesz a mai feladat?

– Nagyon bizalmas ügy. Ismered a kormányzó úr vejét?

– Károlyi Gyula grófot? Hogyne ismerném. Ő is a Műegyetemre járt. Ahova én is járok.

– Nemsokára az orosz frontra megy csapatszolgálatra. Gyakorolnod kellene vele néhány műrepülő figurát. Jó pilóta, de a vadászgépeket illetően nincs tapasztalata. Egy óra múlva itt lesz.

A parancsnok elkapta Nádi kérdő pillantását.

– Héjára nem ültetik. Elég volt a kormányzó-helyettes esete.

– A Bücker Jungmann hogy áll?

– Átnéztük minden porcikáját, és föltöltöttük üzemanyaggal.

– Ideje átöltöznöm, a gróf nemsokára érkezik.

A sátorban kellemes hűvös fogadta. Ivott egy pohár vizet, és a szék karfájára tette bőrkabátját. Fölvette a pilótaruhát, majd a sapkát és az ejtőernyőt a kezében tartva kilépett a napfényre.

A kétfedelű, kétüléses, sárgára festett oktatógép úgy állt a repülőgép fűvén, mint valami elegáns madár. Nádi körbejárta, és alaposan átvizsgálta a gépet. Nem látott semmilyen hibára utaló jelet. Néhányat rácsapott a repülőre, ahogy a huszár szokott a lovára.

Nem sokkal később a repülőtér túloldalán porgomolyag jelent meg. Amint eloszlott, nagy, fekete állami autó vált ki belőle. A gépkocsivezető mellől világos pilótaruhát viselő, magas, harmincas férfi szállt ki.

– Szolgálatára, gróf úr – állt elé a repülőtér parancsnoka.
– Szép időnk van, kiváló a repülésre. Igaz, hogy Tasnádi-val repülök?

– Számomra megtiszteltetés, gróf úr – állt elé a pilóta.

Kezet ráztak.

– Együtt repülünk, természetesen tegeződünk – mondta a gróf.

A két repülős szakavatott mozdulatokkal szállt be a gépbe, a gróf az első, Tasnádi pedig a hátsó ülésbe. Eligazították az ejtőernyőket, és bekapcsolták a hevedereket. A Bücker közismerten megbízható oktatógép volt. Viszonylag egyszerű felépítése kiváló repülőtulajdonságokat rejtett, amelyeket még a legtapasztaltabb pilóták is elismertek.

– Fölviszem a gépet, azután átadom a kormányt – szólott előre Tasnádi.

Kis füstpamacsok csaptak ki a motorból, ahogy a pilóta egyre nagyobb fordulatszámra kapcsolta. Kipróbálta a kormányt és a pedálokat. Mozdulatait a gép engedelmesen követte. Fölpörgött a motor, majd a repülőgép, mint egy vágató ló, nekiiramodott a felszálló pályának. Tasnádi maga felé húzta a botkormányt, mire a gép könnyedén elszakadt a földtől, és egyre magasabbra emelkedett. A Duna földe érve a pilóta jobbra kormányozta a gépet, miközben tovább növelte a magasságot.

– Gróf úr, átadom az irányítást.

A gróf átvette a gép vezetését. Közismerten jó pilóta volt, de most új kihívások vártak rá. Még egy hete sincs, hogy eltemették a kormányzó-helyettes. Mérvadó politikai körökben arról beszéltek, hogy a kormányzó veje minden szempontból alkalmas lenne arra, hogy átvegye Horthy István politikai örökségét.

„A sógorom rám hagyta a repülőgépét, én lettem Istvánka gyámja, és amúgy sem hagyhatom cserben a családot. Apósom számít rám. Ennek ára a csapatszolgálat a keleti fronton, a repülősöknél. Csak túl kell élni. De túl lehet-e élni?” – töprengett a gróf.

A repülőgép tovább emelkedett. A folyó délutáni napfénytől csillogó szalagja egyre keskenyebb lett. Már alig látszott a repülőtér, miközben körülvette őket a türkizkék ég. A két férfi néhány percre átadta magát a repülés semmihez sem hasonlítható élményének. Alig hallatszott a motor hangja, ahogy a felhők fölé emelkedtek. Mintha csak a napfényt kergette volna, röpködött a sárga gépmadár. Valahol messze zivatarfelhő látszott, amelyből szivárványhíd vezetett a földre.

„Csodás világ!” – gondolta a gróf, de hamarosan Tasnádi hangja vitte vissza a valóságba.

– Csináljunk néhány szűk fordulót! Előbb jobbra, utána balra! – A gép pontosan követte a kormánymozdulatokat.

– Emelkedjünk magasabbra! Orsó jobbra! Balra! Kiváló! Menjünk még magasabbra! Bukóforduló!

A repülőgép szinte függőlegesen emelkedett. A gróf szeme előtt hirtelen megjelentek a hat nappal korábbi temetés pillanatai. A kormányzó-helyettes koporsója, a fekete drapériák, a kormányzói házaspár gyásza, sógornője falfehér arca...

„Én is így végzem vajon, összetörve és elégyve egy repülőgép roncsában?” – fogta el a jeges félelem.

A gép egyre lassabban emelkedett. Egy pillanatra megállt, azután zuhanni kezdett. A repülőgép minden eresztékében recsegett, a motor hangja egyre élesebb lett.

– Túl gyors! Túl meredek! – kiáltotta Tasnádi, a gróf azonban nem hallotta. A pedál mellé szorult lábát igyekezett kiszabadítani, miközben a gép egyre meredekebben zuhant. A motor hangjánál is erősebb volt a levegő sívítása, ahogy a repülő huzaljait tépte. Már csak ötszáz méter, már csak háromszáz...

A gróf továbbra sem tudta kiszabadítani a lábát.

A repülőtérről döbbenet figyeltek az eseményeket. Azonnal fölfigyeltek a motor furcsa hangjára és a repülő rendellenes mozgására. „Ugrani, ugrani!” – kiáltották, de tudták, hogy hangjuk nem ér el a repülőgépig.

Tasnádi kiugrott. Ejtőernyője fehér kupolaként jelent meg egy pillanatra, azután maga alá temette a repülőgép. A folyó víztükre megnyílt, s szörnyű csattanással mindent elnyelt.

A szomszéd falu plébánosa a Duna fölötti magaslatról figyelte a történeteket. A vízen egyre nagyobb olajfolt terjengett. Egy pillanatra az ejtőernyő is felbukkant, de a sodrás azonnal a mélybe rántotta.

A kikötőhöz kötött ladikot megtáncoltatták a hullámok, néhányszor loccsant a víz, azután szörnyű csend borult a környékre.

KÁRÁSZ TAMÁS

GANNA

A fátyolfelhőn átbukdácsolt fáradt júniusi napsugár sétára csalogatott két óvodás unokámmal, Orsikával, Bodzával és feleségemmel. Mint korelnök, éreztem a vállaimra szép lassan, de egyre jobban ránehezedő felelősség súlyát, és nyomban kiadtam a parancsot: Irány a kocsmá! Vidáman elindultunk a minden kis település hagyományos központja felé.

„Utcára nyílik”, mint a nótában, és az ajtón egymás mellett lökdösődve becsörtető lányunokáim jelentették az első vendégeket. Egy négyes asztalt szemelt ki az előrs rövid tartózkodásunk színhelyül. Könyökölve – mint ahogy egy italozó helyen a mámor útján sétáló, egyre homályosodó gondolatok erdejében tévedt törzsvendégnél szokásos – várták szeretett nagyszüleiket és az első rundot. Hamarosan lassú, megfontolt léptekkel megérkeztünk, és kiegészítettük az asztaltársaságot.

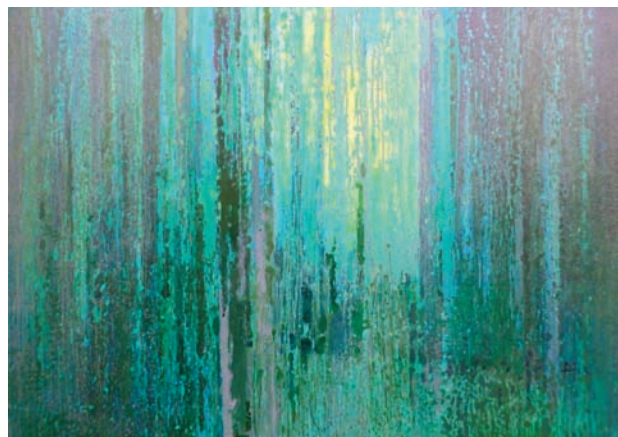
Negyünkkel állandósult rövid időre a kis vendéglátó létszáma. Enyhe túlzással mondhatnánk, hogy állandósult a megszokott létszám. Lassan, élvezettel kortyolgattuk közfelkiáltásra megszavazott italainkat. És láss csodát, hirtelen három szép szál fiatalember lépett be váratlanul. Mozgásukban némi összeszokottságot véltem felfedezni. Bár az is lehet, hogy tévedtem, csak egyszerűen ikrek voltak. Ma már semmi sem az, minek látszik. Sötét öltöny, ruházatuk szakasztott egyforma volt, de legalább is

nagyon hasonló. Még a frizuráik is, kísértetiesen. Az oldalt elfogadható magasságig felnyírt hajzat lágyan simult a fejtetőn viszonylag háborítatlanul hagyott hajpamacsokhoz. Itt már észlelhető volt némi eltérés. Mármost a pamacsoknál. Az elsőnél jobbra fésült zselézett, erősen meg-regulázott hajszálak a jobb fülét célozták, míg a másik hajkölteménye zselé nélküli göndör hajviselet volt. A harmadik haja teljes mértékben hiányzott.

Mindenki az új jövevényeket figyelte, mármost mi négyen és a kocsmáros asszonyoság. Viselkedésükben is találtam furcsaságot. Le sem ültek! Mindannyian a pulthoz nyomultak. Csendben, mint a templomban vecsernye alatt szokás. Talán nagyon szomjasak vagy sietnek – gondoltam. Egyik sem! Kissé áthajolva a pulton valamit közöltek a kocsmárosnéval, aki laza testtartásán azonnal módosított, és a pult túoldalán felegyenesedve kihúzta magát, és bólogatva sebesen távozott a hátulsó ajtón. Hamarosan egy köteg irattal tért vissza. Öltönyös hőseink egymás közt elosztva tanulmányozni kezdték az otthonos, tisztára törölt pulton. Néha fiatal homlokukat ráncok tették egyenetlenné, és a hosszú percek sem zökkenettki láthatóan minden idegszálukat megdolgoztató kemény összpontosításukból. Csodáltam szívósságukat, célratörő, fegyelmezett viselkedésüket. Munkaügyi felügyelők voltak, és feketemunkásokat kerestek, tudtam meg a szófoszlányokból. Mi négyen viszont fehérek voltunk, és békésen kortyolgattuk italainkat.

A második „körnél” meglódult a fantáziám. Hiába, a sör alattomos tudatmódosító szer. A szorgos ellenőröknek miért került célkeresztjébe a gannai kocsmá? Valamit bizonyára tudnak, amit egy egyszerű, kocsmába tévedt szomjas ember nem. Sejtették, hogy amit látnak, csak a jéghegy csúcsa, és a jelentős lélekszámú, azaz a 350 fős település vendéglőjének forgalma minden képzeletet felülmúl, és zavartalan, minden igényt kielégítő üzemeltetése több tucat feketemunkás alkalmazását igényli. Talán van közöttük külföldi is, aki ráadásul még itt-tartózkodási engedéllyel sem rendelkezik. Az illegális itt-tartózkodás a drogterjesztés melegágya is lehet.

A vizsgálódás lassan befejeződött. A szép egyenes oszlopba összerakott iratokat visszaszolgáltatták a tulajdonosnak, és lassan, emelt fővel elindultak a kijárat felé. Az ajtóhoz érve még egy pillantást vetettek rám, mint veterángyanús személyre, aki a jéghegy csúcsán gunnyasztva mindenre képes lehet.

Karsch Manfred: Ártér II.

SZABÓ I. VALÉRIA

EGY KIÁLLÍTÁS MENTÉN

Ami a történelemórából kimaradt

Ila halkán, óvatosan lépett be a félhomályos tetőtérbe, mintha attól tartana, hogy megzavarja a csendet, amely (mint babát az inkubátor) védelmezően burkolta be a félkörben kiállított, megvilágított paravánokat. A permetező eső és az ablaküvegen végigfolyó vízerecskek neszező szöszmötölése szelíd összhangban simult a csendhez, mintha csak előre megtervezett természeti installáció lenne egy kreatív kiállításrendező kezében.

Ilát csak nemrégén érintette meg az elhurcoltak témája, és egyre jobban magához vonzotta. Addigi életében nem sokat hallott róla, ahogy a korábbi korszak más tabujairól sem. Lenke néni, gimnáziumi történelemtanára, aki egyben osztályfőnöke is volt, nem merte vállalni a kockázatot, hogy ilyen és ehhez hasonló anyagokat tanítson a konszolidálódott szocializmus fénykorában, vagy talán az akkori oktatási rendszer lelkiismeretes katonájaként maga is azonosult annak elvárásaival.

Jobban belegondolva Ila az utóbbit tartotta valószínűbbnek. Visszaemlékezett a történelemórák lassan morzsolódó perceire, az óráira lelkiismeretesen készülő Lenke néni mégis oly száraz előadásmódjára, amelytől a tanulók élénk, érdeklődő pillantása egyhamar elvesztette fényét, és belül, bágyadt, elrédő pillájuk mögött éltek diák életüket sikerről és a világ megváltásáról ábrándozva. Csak néha-néha riadtak fel tanáruk egy-egy hangsúlyosabb, már-már indulatosnak is mondható kifejezésére, melyek közül kettőre még most is jól emlékezett Ila. Ezek kiejtések az egyébként szenttelen, kortalan arc (amely leginkább a negyvenes éveiben járó II. Erzsébet angol királynőre emlékeztetett, korona nélkül, természetesen, már amennyiben így is elképzelhető Ófelsége) indulattól megtelve felélénkült, és elfojtott utálattal préselte ki magából a nemszeretem kifejezéseket. Az egyik ilyen az *imperialista*, a másik a *kapitalista* volt.

De a korban, amelyben éltek, a tanulók számára ezek a fogalmak többnyire elvontak maradtak, a valóságban csak ritkán testesülhettek meg. El lehet képzelni az osztályfőnök és az egész osztály megdöbbenését, amikor egy ilyen ritka júniusi délelőtt, amikor az iskolát körülvevő fák még emlékeztek a reggel üdeségére, és hűvösségéből juttattak az épületnek is, egyszer csak egy hús-vér imperialista-kapitalista toppant be az öreg hajdúváros akkor 350 éves gimnáziumába, és éppen Lenke néni történelemórájának kellős közepébe. Se előtte, se az azt követő négy évben nem fordult elő, hogy valaki meg merte volna bolygatni ezeknek az óráknak a szokásos rendjét. De a váratlan látogató – csíkos nadrágban, pepitakockás zakóban hozzá sárga nyakkendővel, lábán fehérbetétes cipővel – ott állt az ajtóban, mint egy jelenség, egy amerikai dollárpapa a magyar kabarékból. Amikor a bizarr látványtól elképedve mindnyájan azt hitték, hogy ez már tovább nem fokozható, akkor a korosodó, kissé pocakos, mégis méltóságteljes tartású férfi magabiztos derűvel, bizakodva, az amerikaiak „Keep smiling”, *mindig mosolyogj* filozófiáját osztályfőnökükre sugározva megszólalt:

– Timár József vagyok. Amerikából jöttem. Az unokahúgomat, Timár Icukát keresem.

Ila, aki addig maga is szórakozva figyelte a rendbontó idegent, neve említésére zavartan felállt. Hallomásból tudta ugyan, hogy van egy nagybátyja, aki New Yorkban lakik, de teljes valójában akkor, ott, az osztályteremben látta először. Egyenesen Amerikából jött idáig, a tantermükig, csakhogy őt megtalálja – így képzelte magában abban a pillanatban, és ez meghatotta. Osztályfőnöke még mindig mozdulatlanul állt, Ila ezt engedékenységnek értelmezte, de azért kissé bizonytalanul indult el az új rokon felé. Ám ekkorra Lenke néni felocsúdott, és gyorsan visszazökkenve szerepébe, méltatlankodástól rekedt hangon szólt oda először tanítványának:

– Tessék visszaülni! Micsoda viselkedés ez!

Aztán a hívatlan látogatónak:

– De kérem, itt oktatás folyik! Legyen szíves kint várakozni a folyosón!

A külhonba szakadt hazánkfia bocsánatkérően, készségesen becsukta maga mögött az ajtót, és Lenke néni háborítatlanul folytathatta a történelem oktatását. Folytathatta volna, de látszott, hogy belül még mindig a számára kellemetlen esemény foglalkoztatja. Az időnként Ilán időző, elgondolkodó tekintetében csalódás és gyanakvás bujkált, hogy mit is várhat ezután ettől a tanítványától, akiről lelepleződött, hogy egy imperialista-kapitalistához fűzik rokon szálak. A gyanakvás pedig ragályos természetű, így kettőjük tanár-diák kapcsolatát attól kezdve az egymás iránti kölcsönös bizalmatlanság jellemezte.

Jó néhány évtizeddel később, a rendszerváltást követő osztálytalálkozók egyikén Lenke néni mentegetőzni kezdett, amiért bizonyos dolgok kimaradtak a történelemóráiból, mondván, hogy azok olyan idők voltak. Ila azonban sem megbánást, sem őszinte sajnálkozást nem érzett ki szabadkozó szavaiból. Sem most, sem akkor, amikor tanári pályát tervezgető osztálytársa álmait döntötte romba egy életre azzal, hogy nem adott neki jellemzést a továbbtanuláshoz, mivel paplány létére nem lépett be a Kommunista Ifjúsági Szövetségébe.

– Nos – gondolta, amint pillantásával befogta a kiállított paravánok fekete-fehér fotóit –, akkor most apránként elkezdhetem pótolni azt, amit Lenke néni elmulasztott.

Nem volt naiv. Tudta, hogy az elhurcoltak-téma körülményeinek a kiállítás csak egyetlen, bár fontos helytörténeti mozaikja, de közelmúltjukat, a korszakot, amelyben élt és amelyet megélt úgy, hogy közben kirekesztődött annak reális megismerése és értelmezése jogából, sok-sok darabból kell majd újra összeillesztenie, hogy a kép részleteiben is egységes legyen. És nemcsak rá vár ez a feladat. Gyanította, hogy nem Lenke néni volt az egyedüli tanár, akinek történelemóráiból kimaradt ennek a korszaknak az elfogulatlan bemutatása.

(Folytatása következik...)

TARNÓCZINÉ BARABÁS IRÉN

Árnyékot vetek
rád, és te majd énram vetsz.
Összeolvadás.

POHNER ANIKÓ

LILA KÖD

A sárgarépalé pocsék ízű volt, még a torkát is kaparta. Odakint negyednapja folyamatosan esett, pontosan a léböjtkúra kezdete óta. Mindegy, most már végigcsinálja, ha beledöglik is. Persze egy kis jutalmat igazán megérdemelt volna a kitartásáért, de Kate Moss még a frigóra ragasztva is olyan lekicsinylő rártartással biggyesztette rá az ajkait, hogy úgy döntött, csak azért is ellenáll az angol bacon csábításának.

Azt már nem bírta megállni, hogy ne tapadjon a konyhablakba, mikor legalább fél tucat szirénázó rendőrautó vágódott az utcába, aztán egy mentő, és végignézte, ahogy a szomszédos telekből pár perc alatt kordonnal körükerített, hermetikusan elzárt terület vált.

– Egy kötőtűvel?!

– Igen, egy kb. 50 cm hosszú kötőtűvel, tudja, a végén olyan helyes kis piros gömböcskével. Pontosan a szívébe szúrták.

Annából hirtelen visszafojtott sikolyszerű röhögés szakadt ki.

– Úristen! Bocsásson meg, nyomozó úr! Ne higgye, hogy érzéketlen vagyok, de tudja, az egész olyan abszurd, én meg olyan vizuális lény vagyok. Laci bácsi, vagyis Mihályi úr mindenféle szűrőszerszámért rajongott, nekem egyszer meg is mutatta az értékes törgyűjteményét. Ironikus, hogy épp egy kötőtűvel...

– Nos, kisasszony – köszörülte meg a torkát a nyomozó –, összegezvén: tehát ön nem hallott, és nem látott semmi különöset a gyilkosság időpontjában.

– Ahogy már mondtam, régebben jól ment nekik az üzlet, a faiskola, de mostanában szinte nem volt forgalmuk. Amúgy meg nem jártak össze senkivel, maguknak való emberek voltak. Úgy tudom, gyerekük sem volt, mégis furcsállottam, mikor tartási szerződést kötöttek a Csabával. Apropos, mi van az Olgi nénivel? Megtalálták? Őt ugye nem...?

– Tartási szerződés? Ennek utánanézzünk.

Bánhidi nyomozónak meglehetősen neheze esett a lány kihallgatása. A magánéletben kétségkívül szórakoztatónak találta volna, de itt és most csak nehezítette a munkáját a kérdéseivel és a teljes irányíthatatlanságával. Másfél óra mellébeszélés után egy ilyen információt csak úgy kívágni!

– Természetesen megtaláltuk az idős hölgyet is; a fagyasztóládában.

– Bözsi néni, nem lehetne egy kicsit később? Most értem haza, eddig faggattak a rendőrségen.

– Hát persze, hogy kérdezősködtek, itt laksz a szomszédokban, meg hát csak veled volt hajlandó szóba elegyedni az a puccos banda!

– De...!

– Semmi de! Engem még az udvarukba se engedtek be! Na, kínáld meg gyorsan a Bözsi mamát valamivel, aztán kiöntöm a lelkem!

Anna megadta magát, lehuppant egy székre, arcát a

kezébe temette, Bözsi mama meg ráhúzott az asztalon hagyott üvegre.

– Répa – állapította meg üres tekintettel. – Na, most gondold el, te lány, hogy a Csabit meg benn fogták!

– Micsoda?!

– Azt mondják, hogy nem rablógyilkosság volt, nem vittek el semmit, de állítólag egy rakás pénzt találtak a kertben elásva. A fiam meg a szerződés miatt gyanús, azt hiszik, hogy azért az átkozott házért képes volt megölni őket! Ennek a szerencsétlennek meg mindenhol ott van az ujjenyomata! Hát persze, hiszen dolgozott nekik! Az utóbbi időben meg egyre többet hívták rakodni, rengeteg megrendelés volt. Milyen eszementek lehetnek azok az emberek, akik a nyár végén szottyadt lágyszárúakat telepítenek?

– Lila köd? Mondd, minden hobbikertész ilyen jól informált?

– Aha, meg a Jimi Hendrix-rajongók! De talán a rendőröknek is dereng róla valami...

Bánhidi nyomozó játékosan Anna fenekére csapott.

– Még a kutyák sem szimatolták ki, mert tökéletesen eltakarítottak, és lepermeteztek mindent.

Figyelj, a purple haze az egyik legjellegzetesebb cannabisfajta, gyönyörű lila virágokkal, elég feltűnő növény, ezért nem engedtek be senkit a kertjükbe. Magas tujákkal körbeültették őket, de Bözsi mamát nem tudták leszerelni, ő lazán elemelt egy példányt magának. Épp-hogy felismerhető állapotban volt még, mikor megmutatta. Csak a Csabit nem értem, miért nem tett valomást, magára vállalt volna két gyilkosságot?

– Iszonyatosan félt a felvásárlótól. Akkor kezdett csak beszélni, mikor elmondtam neki, hogy tudjuk már, mivel foglalkoztak. Ő ugyanúgy ki akart szállni, mint az öregúr, de a néni nem engedte, emiatt állandóan veszekedtek. Aznap eldurvult a vitatkozás, dulakodtak, az idős hölgy szúrt, de az öregnek még volt annyi ereje, hogy meglökje neki a fagyasztónak.

– De ugye már nem élt, mikor a Csabi...

– A halántékát verte be, azonnal meghalt, ez az örült taknyos meg egyszerűen bepánikolt, és el akarta tüntetni.

A férfi belesimított a lány vörös sörényébe.

– Elképesztő, hogy mit rejtegetnek ezek a vidéki kertek! Egyébként meg mi ez a bizarr színű izé, amit majszolatszatsz?

– Sárgarépatorta – vigyorgott Anna. – Tudod, mert megérdemlem.

WÉGNER-CSEKE EDINA

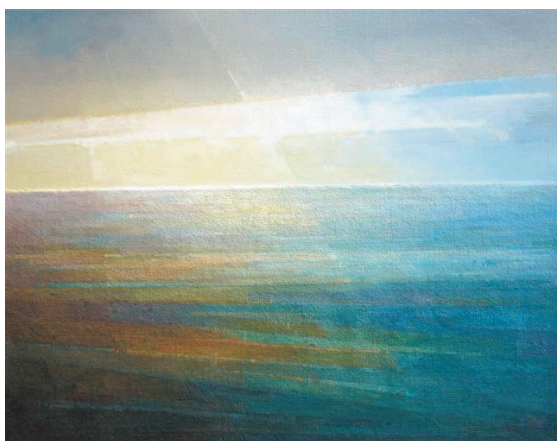
FELHŐK GYERMEKE

Fent, a magasban születik. Felhők gyermeke. Milliányi apró kristály testvére. Maga az égből hulló fehér csoda. A hó elbűvöl. Mindenki érzéseket kelt, mindenkire hatással van. Hol így, hol úgy. Emlékeket idéz fel, és új élményeket ad. Van, aki csendben figyel, csak nézi, nézegeti. Más behunyja szemét, és hagyja, hogy a hó

pehelyek áradata fehérre színezza. Az idősebbek nem mindig kedvelik, mert hideg is, csúszik is, bár eszükbe juttatja gyerekkoruk felejthetetlen pillanatait. Hisz a gyerekek mindenkor imádják a havat. Hogy csúszik, maga a legnagyobb tulajdonsága, a szánkózás elengedhetetlen része, hogy tapad, a hóemberek és a hógolyócsaták zseniális alapanyaga. A legjobb téli játékok és szórakozás mind neki köszönhető. Ki így, ki úgy, de mindenki szereti. Az égből ránk hulló hideg csoda, mely hidegsége ellenére megmelengeti minden ember szívét.

S azok a téli éjszakák! A hópihék oly lassan hullva érkeznek a sötét égboltról, mintha olykor-olykor megállnának a levegőben pihenni, hogy aztán leérkezve, a legszebb formájukat mutatva, fénylően borítsák be a világ minden piciny pontját. A megérkezett hópihék szikrázva ragyognak mindenütt. Akik még utazásuk felénél járnak, irigykedve nézik fentről leérkező boldog társaikat, hisz minden hópihe egyetlen vágya, hogy lehullva egy faágra vagy fenyőtűskére, mely aztán élete végéig otthona lesz, ragyogóvá varázsolja azt. A hópihék fáradságos munkája szüntelen eléri célját. Csillogóan hófehér minden. A sok-sok kristály mind eggyé válik, s egy hatalmas pihe-puha takaróként borítja be a világot. Mi ez, ha nem csoda!? S tán az sem lehet véletlen, hogy a leggyönyörűbb ünnepet, a karácsonyt is üresnek érezzük hópehelyek nélkül. A szeretet ünnepe akkor lehet teljes, ha a fenyőfa bódító illatában és szépséges díszében gyönyörködhetünk, ha frissen sült mézeskalácsot eszegethetünk egy pohár forró kakaó mellett, s közben átölelve szereteteinket nézhetjük az ablakon át a lassan érkező hópihéket. Másnap pedig, mikor kilépünk az ajtón, leírhatatlan látvány tárul elénk. A fák ágai roskadoznak a hópehelyektől, a háztetők mintha porcukorral lennének megszórva, az utcákon a ropogós hótakaróban mindenütt fehér lábnyomok. S ez a szikrázó fehérség újra melegséggel tölt el. A szeretet ünnepe szorosán összefonódik ezzel az égi csodával. Ez az ünnep csak vele lehet egész!

S aztán, amint a tavasz első madarai megszólalnak, amint a tavasz első virága kinyílik, s amint az első napsugarak eléri a földet, a hópihék odaadó munkája egyszerűen eltűnik. Nyoma vész mindennek. De nem örökre. Mert az égből a felhők újra elküldik hozzánk gyermekeiket. Újra és újra. Hogy mikor? Meglepetésként érkeznek, ezt nem tudhatjuk, és nem is láthatjuk. Mert a hópihék fent a magasban születnek!

Karsch Manfred: Óceán

V V V L [A N]

D V H

Testem a hegy, vulkán.

Honnan tudom?

Mozdulatlan vagyok, mégis percek múlva ujjai közé veszi arcomat a harag, mert háborog bennem az, mi az érzékeknek még oly láthatatlan. Már sírok, szememből kövek potyognak, s forró láva folyik le arcomon. Pusztuljon a világ! Már dühös vagyok! Robbanjon ki belőlem az elemészto méreg, taroljon, kíméletlen erejével sújtsanak le tüzesen sístergő köveim, s érjenek el a Pokol legaljasabb, leggonoszabb bugyraim!! Létezik-e gyilkosabb rosszaság, mely még a Pokolra is a legkárosabb hatással lehet, s kegyelmet nem ismerve rettegéssel szórja be a bukott angyalok birodalmát?! Amikor a végtelen jóság éktelen haraggal keveredik, meneküljön, kinek kedves a korcs, sátáni élete! Nyüsztítetek, patás ördögök, fussatok nyomorult, szánalmas, szeretettől megfosztott lelkei az alvilágnak! Felkoncolom parázsló döghúsotokat, ha nem mutattok egy szemernyi megbánást vérben tocsogó múltatok miatt! Az ok elhanyagolandó bűnökért, ugyan, miért sajnáljalak? Azt hiszitek, jónak lenni egyszerű? Ostoba hitszegők! A szabályokat megtörni kisleányosan bájos kényelem, míg követni égis éró tüzben járás mézítelen talpakkal! Azt hiszitek, a Pokol szörnyű hely? Egyetlen napig sem bírnátok az én jóságos világomban! A jóság gigászi erőfeszítéseket vedel fel, s mikor már azt gondolod, csillapítottad szomját, csak még többet akar! Ha ordítanak rá, legyen nyugodt, ha szidják, ő dicsérjen, ha ütik, ő simogasson, ha elgáncsolják, álljon fel, ha sírni akar, akkor is nevéssen, ha ha ha ha! Hát nem! Ebből elég! Cseréljünk világot, de hirtelen! Könnyű életre s gonoszságra vágyom. Tudom, olyan gonosz tudnék lenni, hogy büszkék lennétek rám! Csak egy napot kérek! Hogy ordíthassak, ha mások nyugodtak, szidhassak, ha dicséretet várnak, üthessenek, ha simogatnának, gáncsolhassak, ha mások felállnak, nevessek, ha sírnak, ha ha ha ha! Hát igen! Megragadni, s addig szorítani torkotokat, míg azt nem mondjátok, szeretlek! A földre lökni, s addig rúgni, míg azt nem mondjátok, tisztellek! Az ágyhoz kötni, s addig harapni, míg azt nem mondjátok, kívánlak!

A rózsaszín álmokat felszabdalni a fekete valósággal, a gyűlölt magányt szétkarmolni tömegek körmeivel, s a korgó éhséget kenyérként megtörni szabad vágyakkal! Ezt akarom! De... mégsem fogom megtenni. Nem tehetem... Csillapszik a düh. Már múlik a téboly. A szúrós szarvak lassan visszahúzódnak homlokomon, s hatalmas szárnyaimon újra pelyhet bont a békés szél. Kezemben a glória, felrakom, mint elegáns kalapot, s patáim helyett emberi lábaim nyomát hagyom magam mögött az izzó lávában vulkánom tetején. Meggyújtom cigarettámat, s rajzos felhőt füstölök a Mennysország, a Halandók s a Kárhozott lelkek köré. Mert... ezt legalább megtehetem...

MOHAI SZILVIA

A KÜLDETÉS

– Közlegény, itt az irányítóközpont. Készüljön fel a küldetésre.

A monoton női hang egy pillanatra kizökkentette, de megpróbálta átadni magát a pillanat ünnepélyességének.

– Kevesebb mint egy perc az indulásig. A visszszám-lálás hamarosan megkezdődik. Kérem, kövesse az utasításaimat, majd amint a visszszám-lálás véget ér, vegye fel a kapcsolatot a földi irányítással. A sikerrel teljesített küldetés végén engedélyt kap a visszatérésre. Vétel vége.

– Vétel – rebegte válaszul.

Hiába készítették fel már rég erre a pillanatra, nagyon izgult. Fogalma sem volt, mi vár rá. A többiek közül azok, akik már visszatértek, persze beszámoltak a küldetésről, de csak homályos jelzőkkel illették. Nem igazán tudták megfogalmazni, milyen is volt; azt mondták, ezt mindenkinek magának kell megtapasztalnia.

Tudta, hogy nincs választása, meg kell tennie a hazájáért. A közös hazájukért. Nem tudta, mikor térhet majd vissza ő is, vagy egyáltalán, hogy sikerül-e teljesítenie a küldetést. Csak azt, hogy hamarosan megkezdődik a visszszám-lálás, és neki mennie kell. Egy pillanatot sem késhet, hiszen az végzetes következményekkel járna.

Ekkor valamilyen kattánást hallott, majd az irányítóközpont előtt álló kijelzőn kigyulladtak a fények, és megindult a visszszám-lálás.

– Tíz, kilenc, nyolc, hét...

Visszatartotta a lélegzetét. Mintha egy örökkévalóság telt volna el e pár másodperc alatt, pedig mi volt ez ahhoz az időhöz képest, amit itt töltött.

– ... hat, öt, négy, három...

Behunyta a szemét. Tudta, hogy el kell határolnia magát a rá váró furcsa ingerektől, hiszen azok akár el is téríthetnék a küldetésétől, mielőtt célhoz érne, és ez nem történhet meg.

– ... kettő, egy, zéró. Sok szerencsét, közlegény – fejezte be a gépi hang, majd hirtelen hatalmas fényesség támadt.

Arra eszmélt, hogy rettenetesen fázik. Nem merte, vagyis inkább nem is tudta kinyitni a szemét. Hihetetlen félelem fogta el. Legszívesebben azonnal visszaindult volna.

De aztán hirtelen valami melegséget érzett, egyre erősebben. Nem tudta, honnan árad felé, a természetét sem tudta volna meghatározni. Nem úgy melegített, mint a Nap. Ismeretlen energia volt, amely mintha összekapcsolódott volna vele. Már nem félt.

Ekkor hirtelen elvesztette maga alól a talajt, és a magasba emelkedett. A szemét továbbra sem tudta kinyitni, de érezte, hogy szemtől szemben áll azzal a valamivel, ami ezt a hihetetlen energiát sugározza felé. Fogalma sem volt, ki vagy mi lehet, de remélte, hogy a közelében maradhat, amíg tart a küldetés. Furcsa rezgést érzékelt, beleremegett. Emberi hang volt. Nem értette, mit jelent, vagy kihez szól, de remélte, hogy földi küldetése során fény derül majd erre is. Két szóból állt az egész:

– Gratulálok, kisfiú!

NEM TÖRTÉNT SEMMI

Egy kicsit még fájt. Persze csak akkor, ha hozzáértette az ujját, és picit megnyomta. De egyébként már alig látzott, főleg ha rakott rá egy kis alapozót meg púdert. Ebben nagyon profi volt; egy sztárt is ki tudott volna sminkelni egy hollywoodi forgatáshoz.

A fürdőszobai tükör előtt állva lekapcsolta a mennyezeti lámpát; így, gyengébb fénynél szinte makulátlannak tűnt a bőre. Kicsit oldalra fordította a fejét, majd vissza, és halvány mosolyt vetett tükörképére.

Gyönyörű, napsütéses szombat délután volt; arra gondolt, miért ne mozdulna ki egy kicsit. Bemegy a belvárosba, sétálgat, megnézi a kirakatokat, és kideríti, mi az idei fürdőruhadívat. Újat persze nem vesz, nem engedhetnék meg maguknak; tudatosította magában. Dísztrácsákat kellett venni az autóra, így most nincs pénz. Igaz, nem nagyon értette, miért; neki az újak ugyanolyannak tündek, mint a korábbiak, de nem firtatta. Ha egyszer az a kocsis a mindene! Egyébként is szerette a régi bikinijét, nagyon jól állt neki a színe. A meglazult, előregedett gumit meg kicserélte, így olyan volt, mintha új lett volna.

Folytatta a sminkelést; szolid, de nagyon előnyös árnyalatokat tett fel, amelyek legalább öt évvel fiatalabbnak mutatták a koránál. Felvette a kedvenc ruháját, és épp az utolsó simításokat végezte a haján, amikor kattant a zár. Azonnal letette a fésűt, és az előszobába sietett.

– Szia, kicsim – üdvözölte a belépő férfit. – Itthon hagyta valakit?

De az a nőt válaszra sem méltatva viharzott be a nappaliba a mobiltelefonjáért. Visszafelé azonban odavetette:

– Hát te meg hova készülsz?

– Csak a városba. Gondoltam, sétálok egy kicsit, kirakatokat nézegetek...

De a férfi félbeszakította.

– Persze, aztán megint veszel valami felesleges baromságot. Mondtam már, hogy nincs rá pénz.

– Dehogyan, nem akartam venni semmit – rázta a fejét riadtan –, csak nézelődni szeretnék...

– Nincs elég dolgod itthon? – biccentett a fejével a férfi a nappali felé. – Inkább takaríts ki. Úgy néz ki ez a lakás, mint egy disznóól.

A nő bólogatott.

– Ki fogok takarítani, persze, nem felejtettem el, minden hétvégén megcsinálom. De még csak két óra van, és...

– Téma lezárva, itthon maradsz, takarítasz – közölte el-lentmondást nem tűró hangon a férfi. – A sminket meg mosd le, úgy nézel ki, mintha jelmezbálba mennél – tette hozzá, majd sietős léptekkel távozott.

Nagyot sóhajtott, majd visszament a fürdőszobába.

Végül is a jövő héten is elmehetnek sétálni – mondta saját magának grimaszolva, majd visszatette a ruháját a szekrénybe, és átöltözött. Először a sminket is le akarta mosni, de aztán úgy döntött, hogy fent hagyja, úgysem látja senki. Tetszett magának így. Údőbb és fiatalosabb volt – egy olyan nő, akin minden tőkéletes. És tényleg nem lát-szik az a folt. Mintha nem történt volna semmi... Nem is történt semmi.

BEMUTATKOZIK

VARGA IMRE LAJOS

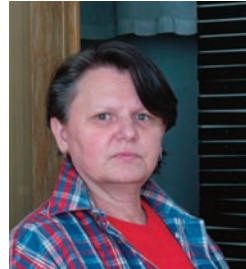
Törökszentmiklóson születtem 1940. augusztus 22-én. Apám a háborúban hősi halált halt 1944 decemberében, fővárosi lakásunk romokba hevert. Félárvaként nőtem fel testvéremmel együtt nehéz körülmények között, mint akkor annyian. Iskoláim egy részét a gimnáziumi érettségivel bezárólag Törökszentmiklóson végeztem. 1958-ban visszakérültem a fővárosba, ahol először rádió-televízió műszerési képzettséget, majd távközlés-technikusi oklevelet szereztem. Szakmai munkám mellett, amely először az akkor meginduló televíziógyártáshoz kapcsolódott, később pedig (miután átmentem az olaj- és gáziparba) elektronikus berendezések fejlesztéséhez, szóróványosan írogattam.

Három szolgálati szabadalom megalkotásában vehettem részt, így az irodalmi tevékenységet hosszabb ideig szüneteltettem. Harminchárom évig dolgoztam ebben az iparágban, ahonnan 2000-ben mentem vállalkozási mérnöként nyugdíjba. Innen kezdve újra írtam, helyi újságot szerkesztettem, és számtalan országos pályázaton mérettem meg beküldött műveimet, eredményesen. Verseim és novelláim megjelentek: a Sikoly, az Őszi lombok, a Lírikus képzelgés, az Üzenetek, Strófafák, Vallomások, a Kavicsok, a Szelektív hulladék, Kristály antológia, Szenyves Éden, Őszidő II-III, Harag-bűn-elengedés című antológiákban, a Polisz irodalmi lapban, a helyi Agorában, stb. Elhangzott novellám az Irodalmi Rádióban, valamint a minden évben megrendezett Aquincumi Költőversenyen hatszor kerültek pályaműveim a döntőbe, egyszer bronzal díszített babérkoszorút, egyszer pedig közönségdíjat nyertem. Vers- és prózaíró tevékenységemért 2009-ben megkaptam Pest Megye Művészeti Díját. Két önálló kötettel rendelkezem: az Olvadtt szárnyakkal c. válogatott verseimet tartalmazza, kiadó: Sylva Graph Bt. 2009), a Ladik a holtágon pedig válogatott novelláimat. Kiadó: Sylva Graph Bt. 2010

Kék ködök felett

Kék ködök felett
sárga szilvaág bókol.
Útra hívogat.

RENDIK ZSUZSA

Immáron ötvenedik jubileumi esztendeje koptat és koppantgat már engem e Föld nevű bolygó. Eddig nem kímélt és kényeztetett, ám volt úgy is, hogy adni akart – de én magam nem fogadhattam el. Még ma is nyögöm.

Érd „epacentrumának” körengetegében élek.

Iparművész vagyok, ólomüveg-készítő, üvegfestő, továbbá rokon szakmaként felsőfokon Tiffany lámpa- és tárgykészítő. Mivel lakótelepi kaptáram alkalmatlan műhelynek, s most nincs pár tízmilliócskám berendezkedni, adott, hogy pihenjek. Már csak betegségeim miatt is, melyeket fedjen most eme kis „portfólia”, mint fátyol.

Idén lettem IRKA-tag, saját magamat is meglepve ezzel a döntéssel. Általában nem versengek, inkább csak részt veszek. Gimnazista korom óta írogatok, az öröm érzete miatt teszem, nem utolsósorban izgat még a szavakban, mondatokban rejülő játék lehetősége. Vers avagy próza – mondják – minden írásom sajátos. Több antológiában jelentek már meg munkáim, egy alkalommal a miskolci Irodalmi Rádió pályázatán indulva „A hét prózája” lett az én tollamból elmekegett „Kecske-levél”. (Nem ez jellem.) Lényeg: lehessen csöppet vigyorogni, mert muszáj a jókedv hullámhosszára hangolódni, ebben meszterkedem folyton-folyvást magam is. Szintén képes vagyok még búsulásra, büszkeségre, öntudatra...

Az nem kell.

Csináltam én már a takarítástól az újságírásig mindent, volt küzdés annyi, hogy netovább! Fát ültettem, csudi gyermekem is van, sőt könyvem is összeállt – úgyhogy feladataimat elvégeztem. Mehetek?

Jaj, mégse! Mert hiszen még csak most kezdődik az élet, a második ötven!

S mint tudjuk:
„Csak az első száz év nehéz!”

BEMUTATKOZIK

KARSH MANFRED

1948-ban a németországi Erfurtban született. Az 1960-as években Otto Knöpfer és Albert Habermann helyi festők művészeti iskolájában folytatott tanulmányokat. 1971-ben Lipcsében a Grafikai és Könyvművészeti Főiskolán végzett, majd Weimarban dolgozott a Klasszikus Német Nemzeti Irodalom Kutató- és Emlékmúzeumok Intézetében (Nationale Forschungs und Gedenkstätten der klassischen deutschen Literatur), könyvborítókat és -illusztrációkat, plakátokat, grafikákat készített.

1972 végén Érdre költözött, ahol alkalmazott grafikával és festéssel foglalkozik. 1974-ben bekapcsolódott a helyi képzőművészeti élet vérkeringésébe. Számos egyéni és csoportos kiállításon vett és vesz részt belföldön és külföldön egyaránt. 2007-ben vette át az Érdi Művészeti Díjat. Több bel- és külföldi művésztelep résztvevője.

Több műve közgyűjteményben és magánszemélyeknél található (Magyarország, Németország, Bulgária, Ausztria, Hollandia).

Tagságok:

- 1992. alapító tagja az Érdi X-Art Egyesületnek
- 2004. VudAK, Magyarországi Német Írók és Képzőművészek Szövetsége
- 2009. az Érdi Művésztelep alapító tagja
- 2011. Künstler Gilde (Németország)
- 2011. Magyar Festők Társasága

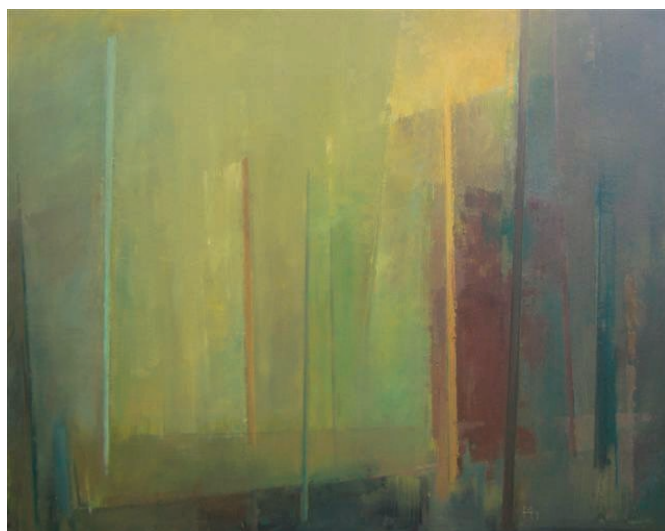
Karsch Manfred: Oxidáció, Tájkép I.

„A meditatív megközelítés és a festői tradíciók tisztelete kiemeli és hangsúlyossá teszi Karsch Manfred színvilágát.

A tárgy megformálása és a tárgy színe számára konkrét és absztrakt színekben és formákban oldódik fel. Aztán ez a színvilág-rend egy kísérleti energiában oldódik, egészen addig, míg a belső világ ragyogása, az alkotói egyéniség vissza nem tükröződik benne. Aligha volna lehetséges valamiféle szabályt levonni ebből, a művész minden lehetőséget megenged magának. A világos színek például lehetnek az előtér felidézői, ám utalhatnak lágyan a háttérre is, árnyékokat vetíthet elő a színjáték, és a felületek is erősíthetik a tónusokat. Egy helyütt a reneszánsz költői színharmóniája, másutt pedig az éles, minimálkrom-plaszticitás. Ami talán a meglepőbb, hogy a színek vezérelte kompozíciót mennyire áthatja az érzelmektől vezérelt rendszeresség.”

Cseh Borbála művészettörténész

GAZDAG NYÁRI PROGRAM FESTŐI KÖRÖKBEN

Noha idén is tervben volt pár művészvendég fogadása és közelebbi megismerése a Kéz-Értelmiségiek Érdi Közösségében, a megvalósításra váró idei programok kissé felülírták ezt.

Elsősorban a rendezvények menetére kellett összpontosítani, így a KÉK-tagok utóbbi két-három klubtalálkozása többnyire ötleteléssel és a feladatok kiosztásával telt.

A májusra tervezett Duna-parti közös festés időpontja pedig a felhőszakadások miatt csúszott a következő hónapra. A nagytétényi horgászpártot szemelték ki erre a célra. Wischin Tibor kedvenc horgász helyét egy „előőrs” körbejárta, s az alkotásra igencsak megfelelőnek találta ezt a „festői” környezetet. Csakhogy közben a Duna elöntötte azt a részt, így ugrott a májusi festőnap.

Az újabb időpontot június 11-re, szombatra tűzték ki, s a helyszíne is közelebbre került: az érdi Duna-part azon szakaszára, ahol a helyi horgászok a családi napokat szokták tartani. Már csak az időjárás szeghetné kedvüket, de bíznak a júniusi meleg napsütésben.

A legutóbbi, májusi megbeszélésnek kiemelt témája volt még a KÉK nyári tábora, amit július 5. és 8. között tartanak meg a Czabai-kertben. A tábor napközbeni, azaz „bejárós” ott-tartózkodást jelent, ellátásáról és eszközeiről mindenki maga gondoskodik. Czabai Balázs, a terület tulajdonosa önzetlenül, ingyen adja a helyszínt.

Sőt a festőtábor utolsó napján, július 8-án az IRKA is itt tartja szokásos irodalmi piknikjét, így egy nagyszabású zárórendezvényre kerül majd sor. A tábor „lakói” kiállítják e varázslatos helyszínen született alkotásaikat, az irodalomkedvelők remek írásaikat hozzák, és meglepetés-produkcióknak is tapsolhatnak a résztvevők.

Mivel a Szepes Gyula Művelődési Központ július 10-től három hétre bezár, a KÉK ebben a hónapban nem tart összejövetelt, de augusztusban rengeteg munkájuk lesz. Mindenekelőtt fel kell készülniük a szeptember 4-én (vasárnap) sorra kerülő „Művészeti Fesztiválra”, amit a társszervezetekkel (Érdikumokkal) közösen rendeznek. Ezen a délutánon igazi ösztönözési kavalkád várja majd az érdeklődőket a Szepesben.

A 14 órakor kezdődő rendezvényre a képzőművészek aszfaltrajzversenyt hirdettek a gyerekek részére, de saját maguk is kitelepülnek festőállványaikkal, hogy bemutassák, ők hogyan szoktak alkotni. Lesz még rajzkiállítás is „Szeretlek, Érd!” címmel, amelyre szintén a nebulók munkáit várják a város nevezetességeinek bemutatásával. Figyelni kell a társszervezetek programját is, nagyon izgalmas lesz!

Úgy tűnik, eseményekben, programokban igen gazdag nyár elé néznek a Poly-Art alkotói, akik természetesen valamennyien tetterre készen várják a felsorolt programokat. Már csak az a kérdés, mellénk áll-e az időjárás is? Bízunk benne, hogy igen!

Bálint Edit
az Érdi Újság munkatársa

5 éves az Érdi IRKA

KÖSZÖNTŐ

Az évfordulók az öröm, a gratuláció mellett mindig alkalmat teremtenek a visszatekintésre, egyfajta számvetésként is szolgálnak.

A Szepes Gyula Művelődési Központban megalakult és aktívan működő Irodalomkedvelők klubja olyan közösség, amely tevékenységét folyamatosan bővítette, saját közösségépítésén túl kilépett a város elé, más közösségeknek is segítette a létrejöttét, példájával mutatva, milyen sokszínű kulturális életet lehet létrehozni.

A településeken működő közösségi intézményeknek, művelődési házaknak legfontosabb feladata, hogy segítse a közösségek létrejöttét. Különösen fontos ez egy olyan városban, mint Erd, ahol a helyi társadalom, a helyi közösségek kialakulása csak nehezen jöhetett létre, ahol a szomszédosági kapcsolatok sem működnek.

Amikor az Irodalomkedvelők klubja programjaira, kiadványaira tekintünk, akkor egyértelművé válik számunkra, milyen közös erő működteti ezt a nagyszerű tevékenységrendszert, példát adva mindazok számára, akik együttes élményre, együttes ténykedésre vágynak, akik közös cselekvésnek kívánnak a tagjai lenni. A Klub azon túl, hogy rendszeres és tartalmas élményt nyújtó együttléteket, programokat szervez, segíti tagjainak a kiteljesedését, fórumot is teremt számukra és a város számára is.

Az Érdi IRKA irodalmi és kulturális folyóirat bemutatkozási alkalom mindazok számára, akiknek az írás, az alkotás művészi programja hozzátartozik életükhöz, mindennapjaikhoz. De nem öncélú ez az alkotás, bár a Klub vezetése mindent megtesz annak érdekében, hogy új feladatok elé állítsa alkotóit, új kifejezési módokkal ismertesse meg őket, azonban a kiadványban való megjelenés a közönséghez szól elsősorban, célja az irodalmi élmény átadása, örömet adni a mindennapokban, sokakat gyönyörködtetni, elgondolkodtatni, akár meghívni a közösség tagjának.

Az évforduló a folyamatosságot is mutatja, a folytonosságot, azt, hogy van erő a továbblépéshez, van erő a folytatáshoz. A Klub tagjai és a vezetés is tud új célokat állítani, új feladatokat meghatározni, értékeket felmutatni. Érték a közösség, mely személyes segítséget nyújt az alkotónak és a befogadónak, érték az alkotás, melyet a közösség és a közönség támogatása vesz körül, és érték, milyen nagy érték (!) az alkotás sokak számára való eljuttatása, a gondoskodás az Érdi IRKA megjelentetéséről.

Az a vitalitás, amely ezt az irodalmi közösséget jellemzi, fórumot tudott teremteni alkotóknak, alkotásoknak a közönséggel való találkozáshoz, mely a legnagyobb érdeme, és amelyért köszönetet kell tudnunk mondani, remélve és bízva a további nagyszerű folytatásban.

Szedlacsek Emília

a Szepes Gyula a Művelődési Központ korábbi igazgatója,
az Emberi Erőforrások Minisztériuma főosztályvezetője

IRODALMI ÉLET AZ IRKA ELŐTT
POLY-ART (1995-2011)

Az alapítást követő első évtizedben a szervezettséget a páratlan években megjelenő antológiák és a zsebkönyvsorozat (évenként egy-egy kötet) kiadása jelentette. A kötetek és alkotók bemutatása az évente 2-3 alkalommal megrendezett pódiumesteken történt. Ez az esemény-szintű, laza kapcsolat mintegy 30-35 szerzőt (érdeklődőt) érintett, akik között szerzői-alkotói együttműködés vagy barátság nem alakulhatott ki.

Az elmúlt évtized közepe táján egy kisebb közösség megelégtelte a „rendezvényközpontúság” szűk kereteit, folyamatos, gyakori és főleg tartalmasabb együttléteket igényelt. Bálint Ferencné – a helyi gimnázium magyartanára – személyében vezetőt is találtak, akit később Mód Lajosné követett. Mindketten nagy szeretettel és lelkesedéssel, havi rendszerességgel segítették a csoport munkáját. Innen számíthatjuk a klubfoglalkozások hagyományának megteremtését. Programjaik változatosak, érdekesek voltak: felolvasások (saját művek is), nyelvi-irodalmi vetélkedők, készülés a POLY-ART kiadványokra...

Mód Lajosné váratlan halálával ez a törekvés és tevékenységi forma megszűnéssel fenyegetett. Ez az állapot azonban nem tartott sokáig. Hamarosan megismerkedtem Habos Lászlóval, kezdeményező ötleteivel, szervező talentumával és Daróciné Mártával, a hozzáértő, fáradhatatlan vezetővel. Ennek immár több mint öt éve. Egy új, sokszínű, eseménydús és nagyon szerethető történet kezdődött. Az IRKA története.

Somfai István

a Poly-Art Alapítvány elnöke

Daróci Lajosné Mártának június 16-ra, az Érdi IRKA születésnapjára

Talán két-három éve véletlenül került a kezembe az Érdi IRKA, ha lehet véletlennek tekinteni, hogy két irodalmár közös barát révén találkozok egymással egy irodalmi témájú, szűk körű rendezvényen. Ráadásul egy edzőteremben. Az edzőtermi irodalmi beszélgetések azóta is rendszeresek, és majdnem egyidősek az IRKA-val. A véletlenek további összjátékának tekintem, hogy az első találkozások egyikén szóba került – egyetlen említés erejéig – Joyce *Ulysses* (1922) című regénye.

Esterházy Péter gyakran idézi írásaiban ennek a regénynek, a regényidőnek a napját, június 16-át. Ez az a nap, melyben James Joyce szerint egész életünk, sőt létünk tükröződik avagy ragyog. Esterházy némely műveiben úgy tesz, mintha e dátum leírásával kizárólag az *Ulysses* főszereplőjére, Bloom úrra emlékezne és emlékeztetne: június 16-a Bloom úr napja.

Hosszú évek óta hivatalos emléknap: az írországi Bloomsday mára az egész világon elterjedt, és nem is feltétlenül egyetlen napig tartó ünnep, hanem irodalmi rendezvények nyitónapja. Szombathelyen emlékháza van a szereplőnek, aki a – a regénybeli közlés alapján – Szombathelyen született 1904-ben, és szüleivel együtt vándorolt ki Angliába. James Joyce szobra – Veres Gábor alkotása – ennek a háznak szinte a falából lép ki az utcára.

A nap tehát, amelyen az Érdi IRKA a születésnapját ünnepli, szorososan kapcsolódik az irodalomhoz, a művészetekhez, a tovább élő, ezért folyton változó hagyományhoz.

E lap szerzői és olvasói, a fenntartók és a támogatók, a szerkesztők és a főszerkesztő az alkotással, a teremtéssel saját szabadságukat tudatosítják: megjelenítik, értelmezik és újraalkotják a világot. Nemzedékeket kapcsolnak össze, nemcsak olvasóként, hanem alkotóként is. A személyes megszólalás ebben a közösségben azt is jelenti, hogy tartalmat kap a történelem: a rabság, a szabadság, a gonoszság és a jóság. A lap léte: maga a szabadság.

Esterházy Péter az 1991-es *Hrabal* könyvében ezt is írja június 16-áról: ezen a napon végezték ki Magyarország miniszterelnökét, elhárítva minden akadályt az új korszak előtt, melyet aztán sajátosan és némi okkal konszolidációnak nevezett.*

Irodalmi és történelmi jelentéssel telített nap tehát az Érdi IRKA ünnepének dátuma: a lap a művészet, a kultúra fóruma és a maradandóságé, az időé is. A szabadság jelképe.

Még a jelenét ünnepli, noha van már múltja is.

Kicsike múltja, de már költőket, írókat indított útnak a saját laptól, a saját kiadványoktól a professzionális könyvkiadóig. Ünnepli, köszönti, ismerteti az alkotói pályák állomásait, bemutatkozáshoz segíti a képzőművészeket, és tudósít az elindítottak kiállításairól éppen úgy,

mint ahogyan számon tartja azokat az alkotókat is, akik nem elsődlegesen kötődnek a laphoz.

Jól látszik a bemutatás, a közlés következetessége: a művek egyéni hangja az idővel egyre erősödik. A lap alkotóinak csoportja kritikusa is a saját és a társak munkáinak.

A kiadás, a publikálás szabadsága és médiumok mai változatossága mellett ez a papíralapú kulturális periodika lenyomata, dokumentuma egy olyan közösségnek, amely mögött érezhető egy város, egy tájegység kulturális hagyományrendszere éppen úgy, mint a válaszkérés és a jelen kérdéseire: a fiatalok és az iskola, a fiatalok és a művészetek viszonyára. Felnőtt válaszokra – alkotásra – készíteti a fiatalokat is, akik – még mindig – szeretik nyomtatásban látni műveiket.

Az irodalomnak, a művészetnek a szeretete éltesse soká az Érdi IRKA nemzedékeit!

Cserhalmi Zsuzsa
irodalmár, egyetemi oktató

ÍRÁSRA FEL, TOVÁBBRA IS!

Hiszek a szavak teremtő erejében. Ez a teremtőerő leginkább a művészi megfogalmazásban válik élővé. A versek, novellák, esszék szavai olyan megszólító erővel bírhatnak, hogy képesek lehetnek arra, hogy a befogadó személyben változásokat indítsanak el.

Mint költő, úgy gondolom, hogy a szavak a legintenzívebb, legtömörebb, legerőteljesebb, mondhatnám mágikus módon éppen a versekben mutatkoznak meg.

A versek szavainak éltető, gyógyító ereje van. Nem első sorban az élet dolgaiban segítenek a versek, hanem a létezés megértésében, a lélek dolgainak a felismerésében, rendezésében. A vers lélek-éltető. A mai korban a lélek nagy veszélyben van. Kellenek a lélek-ápoló szavak.

A versek olyan lét-állapotokat tárnak fel, melyekkel alig vagyunk – lehetünk – tisztában. Az érzelmi állapotok, hiányállapotok ilyenek, vagy amikor veszteségeink mögé nézünk. Azáltal, hogy ezeket fogalmilag meghatározzuk, egyúttal tisztázzuk is, tudatosítjuk, és ez által új megismeréshez segítjük a lelket. Akkor is így van ez, ha számunkra nem tudatosul. Heidegger gondolatát idézem: „A versek szavai már azelőtt megérintenek bennünket, mielőtt az értelemig elhatolnának.”

Az IRKA alkotói folyamatosan törekednek arra, hogy jó irányba változzon viszonyunk önmagunkhoz és egymáshoz, a természethez és a természetfelettihez.

Tehát írásra fel továbbra is! Minél mélyebbre tekintünk magunkban, annál inkább szárnyalhatnak a szavaink.

Baka Györgyi
költő

Az IRKA és én...

Rövid ismeretség a miénk. Az IRKA és én csupán 2012 októbere óta ismerjük egymást. Ha jól számolom, ez három és fél év. Persze, gimnáziumba is mindössze négy évet jártam, és – bár rendkívüli tanárom volt – irodalomból mégsem tanultam többet, mint itt. De tényleg! Azt azért nem állítom, hogy a hatvanas évek középiskolai tananyagában kevésbé nívós/neves szerzők szerepeltek az IRKA tagjainál, ám őket nem ismerhettem személyesen. Komolyra fordítva a szót – mi itt húsz-egynéhányan nemcsak írunk, olvastunk és olvasunk is. És nemcsak egymást, hanem A SZÉPIRODALOM nagyjait. Adott tehát az irodalmi műveltség egy bizonyos szintje, ami jóval magasabb az átlagosnál, és ez módfelett befolyásolja a klubélet tartalmasságát, hiszen nemcsak egymástól, hanem az igazi klasszikusoktól tanulhatjuk az alkotás mesterfogásait.

Ezen felül fontos értéke a mi kis társas életünknek a megmutatkozás lehetősége. Elmondhatatlan élmény érezni a társak figyelmét, nyomtatásban olvasni saját műveinket, a mind tartalmasabbá váló folyóiratban és a rendszeresen megjelenő zsebkönyvekben, antológiákban, helyezést elérni egy-egy pályázaton, és együtt örülni a sikernek. Önmagunk és klubtársaink sikerének.

Az IRKA idén ünnepli ötödik születésnapját. Megtanult járni, beszélni (néha sokat is...), írni, olvasni. Nem hinném, hogy egy ötéves csemetétől ennél több elvárható. Ámbár, mint fentebb említettem, jóval többet is tud! Képes tanítani és személyiséget formálni! Mert ugyebár azt hozzá kell tennem – mint a legtöbb embertársunk –, mi, írások sem vagyunk hibátlanok. Akadnak, akik a fenti értékeket kevésbé ismerik fel, netán jobbnak gondolják magukat annál, mint amit szakmailag, emberileg érnek. Nem baj. Majd elmúlik. Tudom, hogy előbb-utóbb mindenki képes lesz befogadni azt a szerény alázatot, mely egyetlen egészséges lelkületű emberből sem hiányozhat – már amennyiben nem akar megkeseredni, képes őszinte tiszteletet érezni mindazok iránt, akik a műveit olvassák, és az alkotás tiszta örömeinél nem vágyik többre.

Isten éltesse mindnyájunkat, nyugtassa békében eltávozott barátainkat! Legyen a következő öt esztendő az IRKA vezetősége és valamennyi tagja számára még sikeresebb, egészségesben teljesebb és örömeiben gazdagabb!

Kovács F. István

Bizony, 5 éves lett az Érdi IRKA

Mi az az Érdi IRKA?

Mindaz, amit szeretnénk, hogy jelentsen...

Mindaz, amire az IRKA-logó (Mezőfi Virág Múzsza c. alkotása) felkerül.

Elsősorban egy irodalmi közösség. A Szepes Gyula Művelődési Központban működő Irodalomkedvelők klubjából létrejött IRKA Irodalmi Kör.

Mivel több a Kör, mint a Klub?

Talán a klubba csak eljártunk, mert kíváncsiak voltunk egymás irodalmi alkotásaira, élményeire, s hogy a klub tagjai meghallgassanak minket. A Kör egy közösség, melyben otthon vagyunk, ahol részei (aktív részei) lehetünk az egésznek, ahol a közös érdeklődés közös cselekvésre indít, ahol jó lenni, ahol barátokra lelhetünk, ahol barát lehetünk, ahonnan hiányzunk, ha valamiért nem (vagy már nem...) tudok elmenni, ahol együtt örülhetünk egymás sikerének, ahol tanulhatunk, ahol mindig valami pluszt kapunk az egyetemes irodalomból...

Az Érdi IRKA egy (negyedévente megjelenő) irodalmi-kulturális folyóirat, egy (kétévente megjelenő) antológia, egy (tematikus) zsebkönyvsorozat, melyekben megjelenhetnek irodalmi alkotásaink, és olvashatjuk társaink írásait...

Az Érdi IRKA-estek, olyan rendezvények, ahol igazi, ha úgy tetszik, katartikus (ezt az esteken résztvevő irodalomkedvelők mondják) kulturális élményt nyújtó alkalmakkal találkozhatunk a helyi kortárs irodalomképzőművészet-zene alkotóival, előadóival...

Az Érdi IRKA Irodalmi Díj olyan elismerés, mely rávilágít az alkotóra, jelzi, hogy figyelemre méltó irodalmi írásai vannak, hogy értéket közvetít...

Az Érdi IRKA: irodalmi pályázatok, olyan lehetőségek, melyeken megmérettethetnek az alkotó tehetségek...

Nos, mindez és még több más is az Érdi IRKA, az ötéves Érdi IRKA.

Elgondolkozhatunk, elkészíthetjük a Kör és a Kör-ön belüli önmagunk számvetését az elmúlt öt esztendőről.

Lehet sok, és lehet kevés is, mindaz, amit e közösség megvalósított. Ha tetszik, ha nem, az Érdi IRKA része a város kulturális életének. Mindenki mérlegre teheti az IRKA Kört, és tegye is..., és az eredményt, ha úgy gondolja, ossza meg velünk és másokkal.

A végén egy kérés:

Tisztelt Olvasó!

Ha fontosnak tarja az Érdi IRKA Kör működését, kérjük lehetőségéhez mérten támogassa munkánkat, mindazzal, amivel tudja. A mai nappal elkezdődött az Érdi IRKA második öt éve. Hogy milyen lesz? – nos, rajtunk múlik..., azon a sok alkotó és támogató tagon és irodalombarát segítőn, akik aktív részei a Kör-nek.

Habos László
tördelőszerkesztő

Találkozásom az IRKA-klubbal

Az immáron 5. születésnapját ünneplő érdi Irodalomkedvelők klubjával való első találkozásomat Moldova György: Akit a mozdony füstje megcsapott c. könyve után szabadon: Akit az IRKA szellemisége megcsapott – érzés töltötte el.

Ezt a találkozást a klub vezetőjének, Daróciné Mártinak köszönhetem. Ő volt az, aki kb. három éve, mikor is közös edzésekre jártunk, annak egyikén lelkesen beszélt a klub létezéséről, tevékenységéről, szellemiségéről és buzdított bennünket, hogy egyszer látogassunk el egy rendezvényükre. Mikor megkaptam a meghívót a soron következő klubnapi eseményükre, örömmel és kíváncsisággal mentem. Megérte! Éppen egy vers- és prózáiró-pályázat díjkiosztó ünnepét tartották.

Színvonalas verseket, prózákat neveztek be a versenybe, így nehéz feladatot kapott a zsűri a díjak odaítélésében. Ahogyan hallgattam az irodalmi alkotásokat, eközben látva a résztvevők lelkesedését, a családi, baráti légkört, tudtam, hogy megtaláltam azt a közösséget, amelyhez szívesen kötődöm. Azóta is rendszeresen látogatom rendezvényeiket, ahol saját, illetve társaik verseit és prózáit olvassák fel a klubtagok. Ezek között természetesen vannak nagyon jók és picit gyengébbek, hiszen amatőr irodalomkedvelőkből áll a lelkes tagság.

Szeretem, mikor időnként bemutatkozik egy-egy IRKA-tag költő, író a munkásságával, újonnan megjelent kötetével. Rendeznek különféle pályázatokat, melyeket színesítenek a Poly-Art Alapítvány amatőr vagy autodidakta művészeinek alkotásai, amelyekkel a nyertes pályaműveket díjaznak. Ezeknek a rendezvényeknek a színvonalát emelik még a különböző érdi kórusok, zeneiskolai fellépők, illetve más meghívott vendégek szereplése. Egy szó, mint száz, nagyon színvonalas és kellemes élményt nyújtanak az érdeklődők számára.

Örömteli, hogy az ország több pontjáról is egyre többen vesznek részt az IRKA által kiírt vers- és prózáiró-pályázatokon, így az érdek hírének is növelik.

Nagyon tetszik még az az együttműködés, ami a Poly-Art keretein belül az irodalmárok és a képzőművészek között létrejött a sok közös rendezvény keretében.

Örülök, hogy mindezen élményeknek én is részese lehetek. Örülök, hogy megismerhettem munkájukat, művészetüket. Köszönöm az IRKA klubvezetőségének és Somfai Istvánnak, a Poly-Art elnökének, hogy lehetővé teszi Érd amatőr művészei munkásságának megismerését az érdeklődők számára.

Továbbra is lelkes látogatójuk maradok.

Bilikné Pestenác Erzsébet
a rendezvények lelkes támogatója

A cél

„Miközben ugyanis mindegyre a költészet rangjának csökkenését huhogják bizonyos vészjóslatok, egyre többen írnak verset Magyarországon. Aki a sorjázó első köteteket, folyóiratbeli publikációkat figyelmesen olvassa, tudja azt is, hogy a reménybeli tehetségek száma

nem csökkent. Sokkal inkább az a probléma, merre visz további útjuk, miként lesznek képesek az irodalmi közéletben megkapaszkodni, lesz-e belőlük író egyáltalán?” – fogalmazta meg gondolatait sokunk mentora, Fodor András pontosan harminc évvel ezelőtt a Komárom megyeiek Kötet nélkül című antológiájának ajánlásában. Mi változott azóta? Hemzsegnek az önjelölt irodalmárok, és csökkent a lektorálás szűrő szerepe, hiszen piacgazdasági tényezővé vált az irodalom is.

Országszerte működnek itt-ott irodalmi alapon szövetkező közösségek. Így történik ez időtlen időktől fogva. Gárdonyi Géza a következőképpen vélekedett róluk: „Mik az irodalmi társaságok? A krajcárok egyesülnek, hogy elmondhassák magukról: – Tagja vagyok a forintnak. * Irodalmi társaság ott, ahol írók nincsenek – iskolai önképzőkörösdi felnőttek számára. Komoly vállalkozás csak olyan közművelődésügyi egyesület lehet, amely kivetíti a programjából a zöldségkirakat-rendezést, s paradézas helyett helyi kultúrkérdések megoldásával foglalkozik.”

Amikor igyekszem eleget tenni a felszólításnak, hogy írjak pár hasznos, kritikus sort az Érd városában immár öt esztendeje működő Irodalomkedvelők Klubja születésnapjára, ismét csak Gárdonyi mester gondolatát hívhatom segítségül: „A kritika fújhat hideget, fújhat meleget. De ami értéktelen, nem fújhatja bele a nemzeti kultúra kincstárába. Ami értékes, nem fújhatja semmivé.”

Nem is volna szívem eljátszani a döntőbíró szerepét, hiszen az érdi IRKA-tagok általam olvasott teljesítménye még változó értékű. Vannak közöttük szerény amatőrök, akik inkább csak ismerkednek a versírás rejtelmeivel, és vannak közöttük olyanok, akik eljutottak folyóirat-publikációkig, s kötetük e körön kívüli kiadóknál is napvilágot látott. Tehetségesek és kevésbé azok vegyesen. De szívesen továbbítom megközelítendő vagy netán elérendő célként számukra Gárdonyi üzenetét: „Az író a fantázia orgonistája. Az ő orgonája azonban az olvasó szívében muzsikál.”

Talán ez a legtöbb, amit képességeink és lehetőségeink határain belül mindannyiunknak érdemes megcélozni!

Zsirai László
író, irodalmi szerkesztő

Az IRKA 5. születésnapjára

2013-ig nem tudtam arról, hogy városunkban működik az Irodalomkedvelők köre, amely Érdi IRKA néven folyóiratot is megjelentet. Történelmi témájú újságcikkeket írtam, de érdekelt az irodalom is.

Egy kora tavaszi napon Tarnócziné Barabás Irénke, a kör egyik tagja arra kért, hogy írjak véleményt a folyóiratról az addig megjelent kiadványok alapján.

A feladat izgalmasnak tűnt, és valóban az is volt. Minden irodalmi mű jellemző alkotójára, így elkezdtem keresni az „embert” az alkotások mögött. Az írókkal addig – Irénke kivételével – soha sem találkoztam, novelláikon és verseiken keresztül azonban megismerhettem gondolat- és lelkvilágukat.

Habos László, az IRKA tördelőszerkesztője, irodalmi munkája széles körű. Jártas a lírában és a prózában is. Műveiben az emberi érzések széles skálája jelenik meg: középpontban Istenhez, a hithez való erős kötődéssel.

Kovács F. István inkább novellista. A hétköznapiakból vett témákat nyugodt, gördülékeny stílusával ábrázolja, s az olvasó alig veszi észre, ahogy a művekben a hangulat drámaivá válik. Akkor azonban a mű nem ereszti. István könyvei és novellái ma már országosan ismertek, kifejezőmódja egyéni és lenyűgöző.

Tarnócziné Barabás Irén a festészet és a líra képviselője. Képei pasztellszínekben jelennek meg, s versei is pasztellszínű érzéseket és gondolatokat keltenek. A versek fegyelmezettek, mindegyikben ott van a megnyugvás, az érzés, amelyet az alkotó személyisége is tükröz, hogy ez csak „játék”. Ezért kell nagyon komolyan venni.

Kreischer Nelly egy-egy versében az érzelmek széles skálájával találkozhatunk. A művek a hullámozó tengerhez hasonlóan hol a mélybe rántanak, hol a magasba repítenek. Írói eszköztára széles, oda kell rá figyelni, s ő is figyel másokra. Elemző típus, aki pszichésen is képet alkot másokról.

Szabó Aida (Jampa drolma) a különböző japán versformák mestere. Elegáns, könnyed haikuira a régi japán mesterek is büszkék lehetnének. Verseit nem csak kétszer, hanem sokszor kell elmondani, így még inkább betölti az olvasót az a mély humánus, ami az íróból is árad.

Dr. Karácsony István minden verséből és prózai művéből az onkológus főorvos életszeretét érezhetjük. Írói eszköztára gazdag, történetei ironikusak és humorosak, versei szerkesztésében és felépítésében azonban nem ismeri a tréfát.

Kósa Márta verseinek különlegessége a tartalom és a forma egysége. A forma adja a keretet, az utat, az iránytűt, amely elvezet a versek mondanivalójához. Az utat végig kell járni, de megéri, mert így felfogható az a különleges vibrálás és dinamika, amely a szerző lényéből is árad.

Szabó Imre lírája az ember és Isten közötti kapcsolat tükröje. Ennek fénye jelenik meg a szerző szemében és arcán. Ennél többet nem is kell mondani, mivel a versek beszélnek.

Májfer József sokat szenvedett ember, aki élettapasztalattal, bölcsességét osztja meg a verseiben olvasókkal. Műveinek hangulata hol melankolikus, hol dacos, de mindegyiket áthatja az életigenlés.

Temesi Éva az „építész-költő”. Mérnöki fegyelmezettséggel építi verssoraiból költeményét, amelynek utolsó szavaiba burkolja fő mondanivalóját, az élet problémáival szembeni dacot, a csakazértis-csakazértse hangulatot.

Beck Zoltán költeményeiben az élet szépségei, a hazaszeret és a nemzet iránti tisztelet jelenik meg.

A versek tanítanak, főként a másik ember elfogadására. Nem könnyű egy ennyire különböző, különleges személyiségekből álló közösség összefogása és formálása. Aki ezt elvállalta, Daróci Lajosné Márta, az IRKA-klub vezetője, aki időt és energiát nem kímélve szervezi a könyvbemutatókat és a rendezvényeket, ahol a KLUB tagjai bemutatkozhatnak.

Hol a helye Érd kulturális életében az IRKA-nak? Egy gyorsan fejlődő, közel hetvenezres város lakói között szép számmal lehetnek, akik befogadói a kultúrának, s nyilván olyanok is, akik kulturális értékeket hoznak létre. Az IRKA egyik legfontosabb feladata és értéke, hogy megteremtse, és meg is teremti a kapcsolatot az alkotók és a kultúra után vágyók között. Egy viszonylag kis közösség papírra írt néhány szóval képes hatni a nagyobb közösségre. Havonta legalább egy alkalommal az Irodalomkedvelők köre egy másik világba vezeti át az irodalom és a képzőművészet iránt érdeklődőket. Ez egy látszólag nehezen megközelíthető, időként magyarázatot igénylő világ, azonban a műsor végére mindenki számára minden érthetővé válik: soha meg nem ismételtető utazást tettünk az ideák világában.

Megtisztelőnek tartom, hogy harmadik éve én is tagja lehetek ennek a közösségnek.

Pergel Antal
történész

Az egész régióban...**Köszöntő**

...példaértékű az a kulturális összefogás és odafigyelés, amit az IRKA, illetve annak szerkesztője, Daróci Lajosné – számunka Márta néni – képvisel.

Azzal, hogy folyamatosan ösztönzi a legkülönbélebb korú, habitusú, hátterű alkotókat, fórumot és teret biztosít számukra, éltet egy olyan tevékenységet – az amatőr alkotókedvet –, ami táptalaj híján talán eltűnne. Különösen fontos ez a kamaszkorú diákok körében, akik tele vannak kételyekkel, de ugyanakkor közlésvágygal is, és sokszor izgalmas formai és nyelvi megoldásokkal kísérleteznek. A lehetőség, hogy nyomtatásban láthatják viszont műveiket, ösztönzően hat rájuk, és talán pezsdítően az alkotótársakra és más diákokra is.

László Anikó,
százhalombattai SZÓkratÉS
verselő és szókincsbővítő klub nevében

A közbeeső évfordulók mindig arra csábítják az embert, hogy a sok jót összegyűjtve kívánjon az ember erőt és sikereket a folytatáshoz.

Ez az öt év még nagyon kevés arra, hogy legyen mit ünnepelni, és legyen mire emlékezni.

Ennek ellenére nagy dolognak tartom, hogy a jó kezdeményezésnek van folytatása, és vannak emberek, akik állandóan versenyre kelnek a szellem kipróbálásával.

A magam részéről további sikereket és jó gondolatokat kívánok.

A megvalósítás Önökre vár. Éljenek vele, és gazdagítsák magukat és a közösséget egyaránt.

Ezt kívánja a családjával együtt a 93 éves

Bíró András
író, költő, publicista, Érd Díszpolgára

Kiváltság és öröm veletek ünnepelni**ÉRDI IRKA**

Mindig kíváncsisággal teli szívvel jövök az IRKA-estekre. Nem csalódom, mert csodálatos egyéni alkotókkal van szerencsém találkozni. Köztük nemcsak sok ismerőssel, hanem újakkal is.

Lenyűgöz az irodalom iránti mélységes tisztelet és az alkotói elkötelezettség. Legtöbbször a polgári foglalkozásukból már megpihenve, nyugdíjas korukban láttak hozzá és folytatják immár teljes odaadással az írást. Nemcsak a lelkesedés, hanem a rendületlen szorgalom is tiszteletet ébreszt bennem. Sok alkotónak korábban a munka és a családi kötelezettség miatt nem volt lehetősége az önkifejezésre, de az IRKA-klubban most alkalma nyílik a „félretett”, esetleg elszalasztott kiteljesedésre. Van, aki a munka mellett is alkotott, de a saját környezetében esetleg nem talált olyan értő és megértő fülekre, mint az érdi irodalomkedvelők.

Nem csoda, hogy szinte tapintható köztetek az egymás iránti rokonszenv, hiszen mind egy csónakban eveztek az irodalom vizén! Nemcsak megértőek vagytok, de tisztelitek a tehetséget, és jó látni, hogy tudtok örülni egymás sikerének is.

Talán ez a közösségi szellem ragadott magával, amikor megismerkedtem az IRKA-val.

Számomra mindig kiváltság az irodalomkedvelőkkel eltöltött idő. Egy nagyszerű találkozás és kiváló lehetőség az alkotókkal együtt örülni. Nagy megtiszteltetés számomra, hogy az Irodalomkedvelők klubja elfogadta a meghívásomat, és kertemben, a tölgyesek alatt ünnepli az évfordulóját.

Szeretném ezt a hagyományt megtartani, a Czabai-kert nyitva áll a Poly-Art alkotói előtt. Örülnék, ha minél többen csatlakoznának, felfigyelnének ezekre a rendezvényekre. Tehetséges, nagyszerű embereket ismertem meg, megtiszteltetés számomra, hogy veletek ünnepelhetek!

Czabai Balázs

Büszkén ünnepelhetünk ma, mert nem körülbelül, cirka, öt éves lett városunkban pont idén az Érdi IRKA.

E rendszeres irodalmi s kulturális folyóirat szellemiség pillérjére emelt, épített új hidat.

S ez hasonló terv, törekvés közös tevékenység miatt mély emberi és baráti kapcsolatokra is kihat.

Egyesítve irodalom s más művészet kedvelőit, írók, költők alkotói s összefogó kedve nő itt.

Lelkes szerkesztői gárda tagság hű bizalmát bírva jobbnál jobb novellák, versek kerülnek újságpapírra.

Megfogalmazódik bennünk, mi szívnek s lelkeknek fáj a bensőnkben, és verset farag rím, ritmus alapszabálya.

Igyekvésünk szorgalommal vitézkedik, s közben pedig póré lesz a test, a korpusz, s lélek lemeztelenedik.

Festmények, szobrok készülnek. Fazekaskorongon váza, és áhított múzsa által nő ki alkotás varázsa.

Illusztráció, krétarajz, repró is akad a lapba.

Így kerül az irodalom piktúrával egy kalapba.

S hogyha tollforgató csoport kunszt-tárlatokon egybegyűl, mai IRKA-irodalom képzőművészettel vegyül.

Ha megszáll minket az ihlet, s pennánk nívós művet ír le, ismertebbé válik lapunk, s mind nagyobb lesz majd a híre.

Magyar András

(A Számvetés V. című írás folytatása...)

A Szepes Gyula Művelődési Központ vezetőjének és dolgozóinak pedig nem tudunk eléggé hálásak lenni a napi támogatásért. Mindig számíthatunk a Csuka Zoltán Városi Könyvtárra és az Érdi Hungarikum klub segítségére. Az Érdi Újságban rendszeresen találunk rólunk cikket, valamelyik tagunk mindig szerepel az Érdtv-ben is. Nagy veszteség azonban az Érdi Lap szüneteltetése: nemcsak lelkes olvasótáborunknak hiányzik – nekünk állandó publikálási lehetőséget nyújtott (pályázati felhívások, tudósítások, beszámolók).

Öt év! Sok vagy kevés? Van-e mit ünnepelni? Van-e mire emlékezni?

Hiszem, hogy van. Ha nem világirodalmi, csak emberi léptékkal mérve tekintünk végig a klub tevékenységén, személyes kapcsolatainkon, közösségünkön, nincs miért szégyenkeznünk – ezek az eredmények emelt fővel vállalhatók. Kitartó, szívós munkával MI értük el közösen egymásért.

Amikor a kivetítőn leperog az öt év főbb eseményeit tartalmazó összeállítás, elmondhatjuk, nekünk már van múltunk.

Nemcsak remélem, látom is a jövőt: hagyományörzés és megújulás.

Ennek jegyében zárhatjuk működésünknek ezt a szakaszát.

Isten éltesen sokáig, IRKA!

Daróci Lajosné
az Irodalomkedvelők klubjának vezetője

IRKA-S SIKEREK

A Cédrus Művészeti Alapítvány

KORTÁRS IRODALMI ALKOTÁSOK 2015 pályázatának nyertesei között jegyezte **Barabás Irén, Habos László, Szabó Aida** és **Zentai Eta** klubtársunkat.

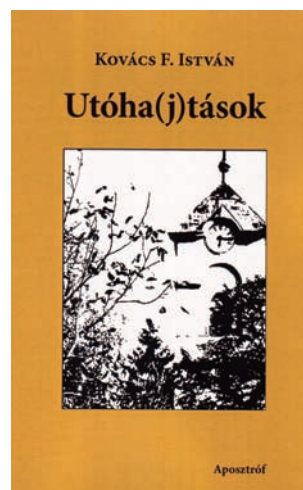
A **Cédrus Művészeti Alapítvány Vonal** címmel országos haiku- és haibuníró pályázatot hirdetett.

Több száz alkotás közül a legjobbakat a **NAPÚT** folyóirat megjelentette: így **Barabás Irén, Barna Júlia** és **Habos László** alkotását.

A **KLÁRIS irodalmi-kulturális folyóirat** költői munkássága elismeréséül **Habos László**nak **KLÁRIS NÍVÓDÍJAT** adományozott.

Az **APOSZTRÓF** Kiadó gondozásában megjelent **Kovács F. István Utóha(j)tások** című novelláskötete.

JÓSZOMSZÉDSÁG*pályázat az „egy égbolt alatt” szellemében*

Sajnos, nem láthatja a közönség, amit én az első sorból, hiszen a karnagy (Gáborné Harmath Aliz) háttal áll nekik: arcán ugyanaz a boldog, önfeléd mosoly tükröződik, mint az énekesekén: a Szirmok Városi Pedagógus Női Kart nem kell már a mi műsorunkban hosszasan bemutatni, szerencsére gyakran szerepelnek nálunk.

Stílusos a beköszöntő: „Áldás, békesség házadra” (Bartók), aztán egyre nehezebb kórusművek következnek. Látszik, nem vesztegették az időt legutóbbi találkozásunk óta. Az is tisztán látszik, hogy szeretik egymást, ebből a közösségből töltöttek meg – állapítjuk meg, míg végigsurog fáradt idegeinken a zene.

Le se tagadhatnák a pedagógusi hozzáállást: „Fény vagy te is...” – éneklük a nyertesek nevének ismertetésekor.

És a mi drága Májer Jóskánknek is ezt a dalt ajánlják, aki mintha el se ment volna. Nem is ment.

Aztán a „Csendes esti fohász” következik, Csuka Zoltán megzenésített verse...

A karnagy a magyar kultúra napján kapta a város egyik legrangosabb elismerését, a Csuka Zoltán-díjat.

Az ünnepség is a költő, író, műfordító születésének 115. évfordulójára rendeződött, a pályázatot az ő tiszteletére hirdettük meg.

A nyertesek:

Különdíj: Molnárné Boda Mária (Pécs), Novákovicsné Tóth Ica, valamint Foltányi Emese (Győrújbarát: nagy meglepetést jelentett, mert verse alapján felnőttnek hitük, közben 8. osztályos)

Elismerő oklevél: Kreischer Nelly, Schmidt Gyöngyi, Péter Erika (Erdély)

A dobogósok:

Vers (Kaposi Eszter munkája, bronzötvezet, Csuka Zoltán arcképevel):

1. Böhm András (Lábod)
2. Habos László
3. Dylan D. Tides (Sopron)

Próza (Hóvári Zoltán, Votin József és Majorné Bániczki Julika grafikája)

1. Kárász Tamás
2. Vass Antónia (Székesfehérvár)
3. Szigetvári Zsófia Petra (Budapest, 7.o.)

Kiváló tolmácsolásban (Szabó Aida, Somfai István, Pergel Antal) ismerkedhetett meg a közönség a zsűri ítéletével.

Daróci Lajosné

**TÖRTÉNETEK SZELÍD HUMORRAL
ÉS SAJGÓ KESERŰSÉGGEL**

„Egyszerű történetek ezek, örömmel, fájdalommal, szelíd humorral, sajtó keserőséggel – valóságallappal vagy anélkül. Ahány, annyiféle. Am a fő üzenetük egy és ugyanaz. De ennek megfejtését már a tisztelt olvasóra bízom” – írja könyve ajánlásában a szerző. Az érdi irodalmi esten pedig kiderült: dacára annak, hogy magyartanára korán felismerte tehetségét, és írásra is biztatta, Kovács F. István csak hosszú évtizedek múltán hitte el, íráskészsége valóban alkalmas arra, hogy irodalmi eszközökkel fejezze ki a benne lerakódott gondolatokat. Közben arra is rájött, hogy az írás mesterség ugyan elsajátítható, de semmit sem ér a tehetség, ha nem párosul hozzá belülről fakadó üzenet. „Véramatörnek” tartja magát, nemcsak azért, mert egészen más hivatással élte eddigi életét, hanem mert az írás sohasem kényszer, hanem igazi kedvtelés és örömforrás számára. Pár éve Forgószél címmel regénye is megjelent, de leginkább a rövid elbeszéléseket kedveli, amelyekben – ahogyan a szerzőt bemutató Somfai István fogalmazott – „a tehetség és a rövidség testvérek”. Írásaiban gyakran jelenik meg a múlt, benne a falusi élet, annak minden gyötrelmével, átkával és áldásával együtt. Mind a környezetet, mind pedig az egyszerű, hétköznapi emberek jellemét finom tapintatossággal formálja meg. Az Utóha(j)tások című kötet novellái Kovács F. István szerint csoportra oszthatók. Egyrészt életképek, amelyekben a saját múltjára emlékezik, illetve nagyszülei, szülei életének eseményeit meséli el. Másrészt egy nő meg egy férfi egyszerű és tiszta párkapcsolatát mutatja be. Harmadrészt pedig azokkal a keserű emlékekkel foglalkozik, amelyek súlyos teherként nehezedenek rá, mert nem volt képes megbirkózni a helyzettel, nem tudta legyőzni emberi gyarlóságát. Történetei szinte mindig valóságosak, az életből, a múltból táplálkoznak, de alkotói képzelőerejéből is bőven merít, hiszen fontos számára, hogy üzenete célba találjon. – Miközben dajkáltam, rendeztettem ezt a harmincegy írást, azzal vigasztaltam magam, hogy az én „kései hajtásaimnak” talán valaki mégis hasznát veszi majd. Valaki, akit megérintenek azok a sóhajok, könnyek és mosolyok – vagy éppen könnyes mosolyok –, melyek a történetek születése során a lelkemből fakadtak – fogalmazott Kovács F. István. A könyvbemutatót Ábel Csaba gitárzenéjén kívül az IRKA-tagok és a szerző előadásában elhangzó elbeszélés is színesítette.

Bálint Edit

FELHÍVÁS**valódi és virtuális klubtagoknak.**

Az Érdi IRKA irodalmi pályázatot hirdet
vers- és prózaírók számára

GYÖNGY ÉS GÖRÖNGY címmel.

Elvárás / biztatás: a pályázók bátran merítsenek az irodalmi eszközök gazdag tárházából, de kerüljék az egydimenziós történeteket, miközben az élet napos vagy árnyékos oldalát jelenítik meg.

Feltételek: névvel, (e-mail) címmel, telefonszámmal ellátott, nyomtatásban meg nem jelent két darab vers / próza műfaji megkötés nélkül, maximum három oldalnyi terjedelem (A4), 12-es betűméret, 2,5 cm-es margószél, 1,5-es sortávolság.

A pályaműveket szakértő bizottság értékeli.

Nevezési díj: nincs

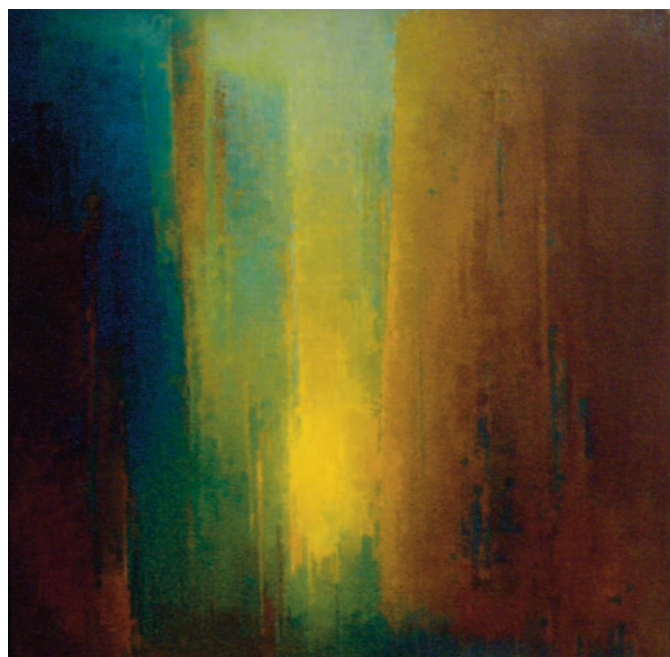
Határidő: 2016. szeptember 30.

Eredményhirdetés: 2016. november 10-én (csütörtökön!) 18 órakor az érdi Szepes Gyula Művelődési Központban.

Díjazás: a kiemelkedőknek neves érdi képzőművészek adják át saját műalkotásukat.

A legjobbnak ítélt írásokból válogatás jelenik meg az Érdi IRKA-zsebkönyvsorozatban

Beküldési cím: dalane@freemail.hu vagy postai úton a kiadóba (2030 Érd, Szepes Gyula Művelődési Központ, Budai u.8.)

Karsch Manfred: Reflexiók

TARTALOM

Számvetés V.: (Daróci Lajosné)	1
Versek:	
Bíró András, Böhm András	2
†Májner József, Kissné Matkó Gabriella, Kreischer Nelly, Fazekas Major Gizella	3
Tarnócziné Barabás Irén, Kósa Márta, Temesi Éva	4
†Jáki Ferenc, Barna Júlia, Szabó Aida, Tormássy Erzsébet	5
Novákoviczné Tóth Ica, Petrik István, Zentai Eta	6
Ludwig Géza, Lovrics Rebeka, Wegenast Róbert	7
Seléndy Balázs, Votin József, Habos László	8
Schmidt Gyöngyi, Dylan D. Tides, Rendik Zsuzsa, Beck Zoltán, Varga Imre Lajos	9
Magyar András, Szabó Imre	10
Diákírók:	
Szücs Boglárka, Pálfi Nándor, Foltányi Emese, Óri Eszter	11
Sápi Luca, Szatmári Kristóf, Szigetvári Zsófia Petra, Metzger Soma	12
Haiku-oldal	13
Prózák:	
Varga Imre Lajos: Mire megvirrad	15
Molnárné Boda Mária: Utazás,	
Kovács F. István: Pészah	16
Karácsony István: Illatvarázs	17
Pergel Antal: Bizalmas feladat	19
Kárász Tamás: Ganna	20
Szabó I. Valéria: Egy kiállítás mentén	21
Pohner Anikó: Lila köd,	
Wégner-Cseke Edina: Felhők gyermeke	22
V V V L [A N] : D V H	23
Mohai Szilvia: A küldetés, Nem történt semmi	24
Bemutakozás:	
Varga Imre Lajos, Rendik Zsuzsa	25
Karsch Manfred	26
KÉK-oldal	27
5 éves az Érdi IRKA	28
Beszámolók:	
IRKA-s sikerek	34
Jószomszédság: Daróci Lajosné, Történetek szelíd humorral... (Bálint Edit)	35
Illusztrációk:	
Karsch Manfred	1,2,4,6,8,10,20,23,36

Érdi IRKA irodalmi-kulturális folyóirat • Megjelenik negyedévente a Poly-Art Alapítvány támogatásával • Felelős szerkesztő: Daróci Lajosné, tördelőszerkesztő: Habos László • A szerkesztőség levélcíme: Szepes Gyula Művelődési Központ 2030 Érd, Alsó u. 9. • E-mail: dalane@freemail.hu, haboslaci@freemail.hu • IRKA-logó: Mezőfi Virág • Nyomdai munkák: Progresso Print Kft. • Kiadja a Szepes Gyula Művelődési Központ • ISSN:2062-8048